

D 238 / E – 1,50€ – GOD./JAHR XXVII – TRAVANJ/APRIL 2005 – BR./NR.4 (253)

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

Obitelji — temelj
Crkve i domovine

Naslovnica:

Narodna nošnja Hrvata
iz okolice Bihaća;
snimio: M. Klaric

ŽIVA ZAJEDNICA
lebendige Gemeinde

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen
katholischen Gemeinden in
Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42 d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824
E-Mail: zivazajednica@t-online.de
kroatenseelsorge@t-online.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
P. Josip Bebić, Željka Čolić,
Stjepan Herceg, dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brkić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout:
Romana Kašaj, Marija Lovrić

Tisak/Druck:
Spengler's Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:
Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),
bei der Frankfurter Sparkasse

Zadnja stranica:
Nacionalni park „Plitvička jezera“;
snimila: M. Lovrić

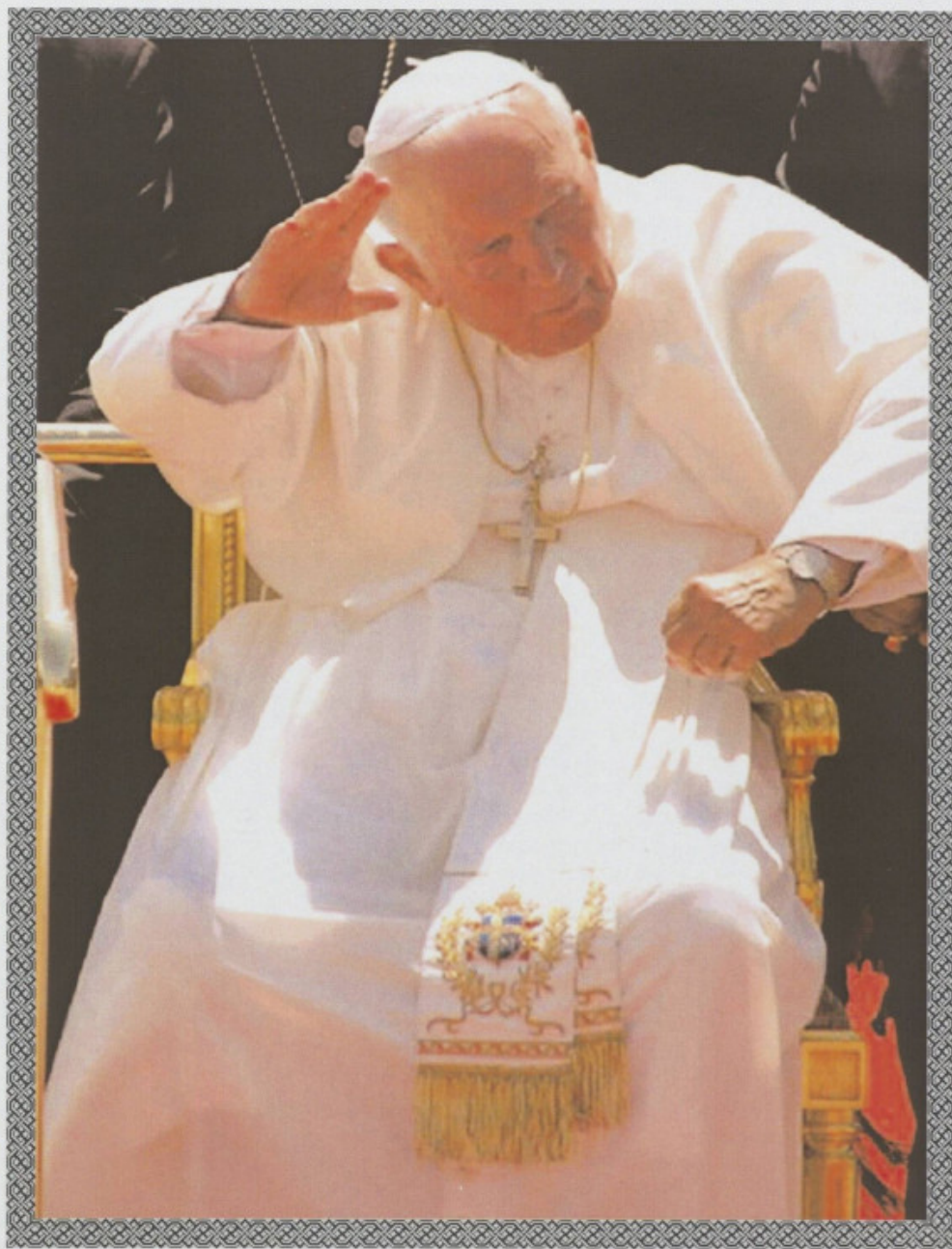
PJESMA

Sanjam Hrvatsku

Noćima sanjam
hrvatsku Hrvatsku.
U mukama izranja
iz vulkanskoga kaosa.
Očišćena od pakline i blata
čista blista pozlaćena suncem.
Sablasti haaške je vuku
u bezumlje hadsko.
Oslabljena izdajama
sve teže se odhrvava.
U snu joj pokušavam pomoći,
da ne potone u ništavilo.
Jutrom se budim oznojen
u bolesničkoj postelji.
Zorička zvona
navješćuju Došašće.
U stajici na slamici
smiješi se Novorođenac.
Ponizno ga molim,
da u krug svoj spasenjski
uključi i Hrvatsku.

Mato Marčinko

UMRO JE PAPA IVAN PAVAO II.

Papa Ivan Pavao II. umro je u subotu 2. travnja u 21.37. Ivan Pavao II. 264. je papa, odnosno 263. Petrov nasljednik, a za rimskog je biskupa izabran 16. listopada 1978. godine.

Karol Jozef Wojtyła rođen je u Wadowicama, gradu 50-ak kilometara udaljenom od Krakova, 18. svibnja 1920. Bio je drugo od dvoje djece Karola Wojtyła i Emilie Kaczorowske. Nakon završetka studija na višoj školi „Marcin Wadowita” u Wadowicama g. 1938. Karol se upisuje na sveučilište Jagiellonian u Krakovu. Kada su nacisti g. 1939. zatvorili sveučilište mladi je

Karol (od 1940. do 1944.) radio u kamenolomu, a potom u kemijskoj tvornici „Solvay” kako bi zaradio za život te izbjegao deportaciju u Njemačku. Osjetivši poziv na svećeništvo od 1942. pohađa u tajnosti predavanja na Teološkom fakultetu Sveučilišta Jagiellonian kao bogoslov Krakovske nadbiskupije. Istodobno, jedan je od promicatelja „Rapsodijskog kazališta” koje je također djelovalo u tajnosti. Nakon rata nastavlja studij na krakovskoj bogosloviji, koja je ponovno otvorena i Teološkom fakultetu Sveučilišta Jagiellonian sve do svog svećeni-

čkog ređenja u Krakovu 1. studenoga 1946. Poznavajući Wojtyline iznimne sposobnosti i darovitost, tadašnji krakovski nadbiskup kardinal Adam Stefan Sapieha Wojtylu šalje na daljnji studij u Rim, gdje postiže doktorat iz teologije (1948.) s tezom o nauku vjere u djelima sv. Ivana od Križa. Godine 1948. vraća se u Poljsku gdje obavlja službu kapelana u Niegowicu, a potom studentskog kapelana u župi Sv. Florijana u Krakovu. Kasnije postaje profesorom moralne i etičke teologije na krakovskoj bogosloviji i Teološkom fakultetu u Lublinu.

U 38. godini života Wojtyła postaje najmlađi poljski biskup. Za biskupa je zaređen 28. rujna 1958. u katedrali u Krakovu. Šest godina kasnije, u tijeku održavanja Drugoga vatikanskog koncila, 13. siječnja 1964. papa Pavao VI. imenuje ga krakovskim nadbiskupom. Pavao VI. kreira ga i kardinalom 26. lipnja 1967. Kao nadbiskup sudjelovao je na Drugom vatikanskom koncilu (1962.-1965.) pruživši važni prinos u izradi konstitucije „*Gaudium et spes*“. Kardinal Wojtyła sudjelovao je također na pet skupština Biskupskih sinoda prije svoje papinske službe. Papa Pavao VI. umire u svome ljetnikovcu u Castel Gandolfu 6. kolovoza 1978. Nasljeđuje ga, ali samo na 33 dana, kardinal Albino Luciani koji uzima ime Ivan Pavao I. Ivan Pavao I. umire u noći s 28. na 29. rujna 1978. te se već 14. listopada otvara nova konklava. Dva dana kasnije, 16. listopada, Karol Wojtyła izabran je za Papu. Nakon punih 455 godina izbor je pao na ne-Talijana, prvog slavenskog papu u povijesti. Karol Wojtyła uzeo je ime trojice svojih prethodnika - Ivan Pavao II.

Ubrzo nakon izbora za Papu Ivan Pavao II. pokazao je kako će njegova služba biti u znaku velikih promjena. Od papinskog protokola u koji je uveo mnoge novine do snažne pastoralne zauzetosti koja se najistaknutije odražavala u njegovim apostolskim putovanjima. Nešto više od tri mjeseca nakon što je izabran za papu kreće na svoje prvo putovanje na kojem je posjetio Meksiko. Nedugo zatim objavljuje i svoju prvu encikliku „*Redemptor hominis*“ („*Otkupitelj čovjeka*“). Te 1979. godine na opće audijencije, na kojima su se okupljala mnoštva vjernika, uvodi kateheze iz određene tematske cjeline. Ubrzo je posjetio i svoju domovinu, koja će biti ukupno osam putredište njegovih putovanja. Papa te godine na Veliki petak ispovijeda vjernike u bazilici Sv. Petra u Vatikanu te prvi put u povijesti saziva opću savjetodavnu skupštinu kardinalskog zborak koja nije imala za cilj izbor pape.

Na blagdan Gospe Fatimske 13. svibnja 1981. na Trgu Svetog Petra u Vatikanu na papu Ivana Pavla II. izvršen je atentat. Na Ivana Pavla II. pucao je Turčin Ali Agca, teško ga ranivši. Papa je zadržan u bolnici na liječenju puna tri mjeseca, a bolnicu je napustio sredinom kolovoza. Godinu dana nakon atentata Papa je posjetio portugalsko svetište Gospe

Fatimske, gdje je izrekao čin posvećenja i predanja svijeta Bezgrešnom Srcu Marijinu. Godine 1984. tijekom svoga 21. apostolskog putovanja na kojem je boravio u više dalekoistočnih zemalja proglasio je svetima više od stotinu korejskih mučenika. Bilo je to, nakon više od 600 godina, prvo proglašenje svetima izvan Rima. U listopadu 1986. u rodnom gradu sv. Franje Asizu Papa je predvodio Svjetski molitveni susret na kojem su se okupili predstavnici najznačajnijih monoteističkih religija. U jeku velikih društveno-političkih previranja u Istočnoj Europi 1989. godine Papi u povijesni službeni posjet dolazi predsjednik Vrhovnog sovjeta SSSR-a Mihail Gorbačov. U tome razdoblju dolazi do uspostave diplomatskih odnosa između Svete Stolice i zemalja europskog Istoka.

U siječnju 1992. Sveta Stolica priznaje Hrvatsku, a ubrzo su uspostavljene i diplomatski odnosi između Hrvatske i Svete Stolice. Dvije godine kasnije, u rujnu 1994. Papa boravi u prvom posjetu Hrvatskoj. U listopadu 1995. Papa je posjetio sjedište Ujedinjenih naroda u New Yorku gdje je, na UN-ovoj općoj skupštini, održao znameniti govor u povodu 50. obljetnice utemeljenja te organizacije. Iduće godine, 1996., započinje trogodišnja priprava za proslavu Velikog jubileja dvijetisućite godine Otkupiteljeva rođenja. Na svom 97. apostolskom putovanju u svibnju 1996. Papa je posjetio Sloveniju, a u travnju iduće godine Bosnu i Hercegovinu. Godine 1998. Papa je posjetio Kubu i ondje se susreo s Fidelom Castrom. Iste godine u listopadu boravi u drugom posjetu Hrvatskoj, prigodom kojeg je u Mariji Bistrici proglasio blaženim slugu Božjega kardinala Alojzija Stepinca.

Simboličnim činom otvaranja Svetih (jubilejskih) vrata 24. prosinca 1999. započeo je Veliki jubilej 2000. Otvaranje Svetih vrata na bazilici Svetog Pavla izvan zidina 18. siječnja imalo je snažno ekumensko obilježje. Prvi put u povijesti na svečanosti otvaranja Svetih vrata bili su prisutni predstavnici 23 kršćanske Crkve. U godini Velikog jubileja Papa je pohaodio Egipat te tjedan dana proboravio u Svetoj zemlji. Samo u Svetoj godini Papa je proglasio svetima 148 blaženika, a blaženima 54-ero slugu Božjih odnosno ukupno 202 blaženika i sveca. Uz jubilejsku godinu objavljeno je čak pet Papinih dokumenata.

Nakon terorističkih napada od 11. rujna 2001. godine Papa poziva katolike na dan posta za mir, a predstavnike religija svijeta na Dan molitve za mir u svijetu u Asizu. Tijekom 2002. Papa je u niz navrata pozivao na mir na Bliskom istoku gdje je došlo do nove eskalacije sukoba. Na početku dvadeset i pete godine svoje papinske službe 16. listopada 2002. Ivan Pavao II. proglašava Godinu krunice i uvodi u najrašireniju marijansku molitvu na svijetu, kronicu pet novih otajstava koja je nazvao „otajstvima svjetla“. Početkom lipnja 2003. Papa je ponovno, po treći put, u Hrvatskoj gdje je posjetio Dubrovnik (6. lipnja), Osijek i Đakovo (7. lipnja), Rijeku (8. lipnja) te Zadar (9. lipnja). U drugoj polovici lipnja 2003. posjetio je Bosnu i Hercegovinu i tom prigodom u Banjoj Luci proglasio blaženim slugu Božjega Ivana Merza.

Veljača 2004. u Vatikanu je bila u znaku intenzivnih diplomatskih aktivnosti posvećenih iračkoj krizi u kojima je Sveta Stolica izrazila svoju odlučnost da se učine svi naponi kako bi se pod svaku cijenu izbjegao rat. U povodu proslave 150. obljetnice proglašenja dogme o Bezgrešnom začeću Papa je 14. i 15. kolovoza hodočastio zajedno s bolesnicima u glasovito francusko marijansko svetište Lurd. U poslijepodnevnom satima 14. kolovoza u papamobilu je predvodio procesiju s više od 100.000 hodočasnika, bolesnika i svećenika u molitvi krunice, od spilje ukazanja do bazilike Sv. Krunice. Bilo je to 104. i ujedno posljednje apostolsko putovanje pape Ivana Pavla II.

U bazilici Sv. Petra u Vatikanu u nedjelju 17. listopada 2004. godine Ivan Pavao II. označio je početak Godine euharistije, u prigodi koje je i napisao apostolsko pismo „*Mane nobiscum Domine*“ - „*Ostani s nama, Gospodine*“, a koja će završiti Sinodom biskupa u Rimu u listopadu 2005. godine. Početkom 2005. godine Papa je zbog gripe u dva navrata hospitaliziran. U tijeku drugog boravka u bolnici na Papi je 24. veljače izvršen operativni zahvat traheotomije u kojem mu je u grlo stavljena cjevčica koja je Svetom Ocu olakšavala disanje. Nakon osamnaest dana provedenih u rimskoj bolnici Gemelli Papa se u nedjelju 13. ožujka vratio u Vatikan kako bi sudjelovao u obredima Velikog tjedna i proslavio svetkovinu Uskrsa.

Izvor: www.papa.hr

• SEMINAR ZA PASTORALNE
SURADNICE/KE:

Iskustvo Boga
u zajednici

str.

6

• INTERVJU: Mons. Stjepan Biletić

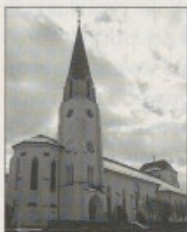

Neodvojivi dio
domovinske
Crkve

str.

8

• REPORTAŽA: HKM Tuttlingen

Mala zajednica
s velikim srcem

str.

10

ZNACI VREMENA: fr. Frano Prcela
Duhovi — rođendan Crkve

Gdje je Duh Božji na djelu, a ne ljudski
interesi, tada jezik nije više problem, tu
nema zidova.

12

DUHOVNE VJEŽBE:
Svećenik i euharistija

16

XX. SVJETSKI DAN MLADEŽI:
Prihvatiti jedinstvenu priliku

22

SOCIJALNI SAVJETNIK: S. Herceg
Ugovor o Njemačkom mirovinskom
osiguranju... (1)

25

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

P. Josip Bebić: Was ist Glück

A. Tomljanović-Brkić: In Bildung in-
vestieren

Ž. Čolić: Kindererziehung im ge-
schichtlichen Überblick

13-15

Može li jedan razlog zaustaviti cijeli narod na putu pregovora za
pristupanje Europskoj uniji?

Glavu gore, narode hrvatski!

Sada je sasvim jasno da je pogrije-
šio svatko tko se nadao drukčijoj
odluci ministara vanjskih poslova Eu-
ropske unije nego što je nedavna od-
goda početka pristupnih pregovora s
Republikom Hrvatskom. Na kraju osta-
je vrlo upitno je li tome isključivo dopri-
nijela, kako se navodi, nepotpuna su-
radnja Hrvatske s Haaškim sudom.
Razlozi su zasigurno puno dublji. U
ovom trenutku posebno zabrinjava ra-
zočarenje koje može nastati nakon te
važne odluke za Republiku Hrvatsku.
Hrvatski je narod ionako već umoran,
najprije od rata, zatim neprestanih
ucjena, gospodarskih problema, a to-
me se mogu pridodati i problemi pove-
zani s natalitetom i iseljavanjem. I upra-
vo u trenutku kada ga je početak pris-
tupnih pregovora trebao ohrabriti,
dati mu nadu da se konačno i pravno
samostalno svrsta u civilizacijski okvir
koji se danas naziva Europska unija,
doživio je još jedno razočarenje koje
ga može dovesti do stanja trajnijeg
defetizma. S jedne se strane javljaju
emocije, a s druge opet valja sačuvati

bistar um. Samo slijepcima nije jasno
da je hrvatski narod oduvijek pripa-
dao europskom kršćanskom krugu.
Može li jedan razlog zaustaviti cijeli
narod na putu pregovora za pristu-
panje Europskoj uniji? Očito je sve
moguće. Ostaje na kraju ozbiljno pi-
tanje: Tko pritom dobiva? Odgovor je
sasvim jasan: Nitko, svi su gubitnici!
I ovoga se puta potvrdilo da je mogu-
će uz pomoć Božju osloniti se na vla-
stite snage. Pritom je dobro računati
i na prijatelje u svijetu. Tako profesor
dr. H.G. Fassbender iz Mainza u
Frankfurter Allgemeine Zeitung (14.
03.2005., str. 10) kaže: „Mi bi trebali
s tim simpatičnim (hrvatskim op. Ur.) na-
rodom postići prijateljstvo ne samo na
sportskom već posebno na kulturnom
području.“ Zna dr. Fassbender da je
hrvatska kultura dokraja prožeta krš-
ćanskim i europskim duhom i da se hr-
vatski narod ne može promatrati niti
doživljavati izvan suvremenih europ-
skih okvira. Zasigurno u tom svom gla-
snom razmišljanju nije usamljen. Zato:
Glavu gore, narode hrvatski! Urednik

Iz delegatovog Duhovnog poticaja

Što je sreća?

Poštovane čitateljice i čitatelji!

Zašto sam sretan i što me usreću-
je? Biblija kaže da je čovjek po
Bogu upućen na sreću. Ali je čovjek
sam razorio sreću koju je htio Bog.
Isus je došao kako bi pomogao čov-
jeku ponovno izgraditi razoreni put
do sreće. Sretnima ne naziva Isus
one koji su samodovoljni u svome
bogatstvu, u svojoj sitosti, svomu ve-
selju (Lk, 6, 24 ff), nego one koji su u
svome siromaštvu otvoreni za Bož-
je ozdravljajuće djelovanje, a isto-
dobno imaju srce za pravednost,
tugu osjećaju u postojećem, zalažu
se za nesretne, za mir i nenasilje,
međusobno se susreću s blagošću,
čestitošću i srdačnošću. Kardinal Karl
Lehmann kaže da se istinska sreća
ostvaruje milošću i blagoslovom Bož-
jim. Za Anselma Grüna sreća je us-
kladenost sa samim sobom. Ako se
čovjek uzima onakvim kakav jest,
ako čini ono što je pravedno i ako
mu pođe za rukom sa zahvalnošću
uzeti sposobnosti koje mu je Bog
podario, može naslutiti što je sreća.
Bog nam je dao posebnu sposo-

bnost da sreću možemo osjetiti i pru-
žiti. A to je ljubav: Ljubav prema
Bogu, subraću ljudima, ljubav prema
prirodi i prema sebi. Sv. Pavao u
Prvoj poslanici Korinćanima piše:
„Kad bih ljudske i anđeoske jezike
govorio, a ljubavi ne bih imao, bio
bih mjed što ječi, ili cimbal što zve-
či. Kad bih imao dar proricanja i
znao sve tajne i sve znanje, kad bih
imao puninu vjere, tako da bih brda
premještao, a ljubavi ne bih imao,
bio bih ništa. Kad bih na hranu siro-
masima razdao sve svoje imanje,
kad bih tijelo svoje predao da se sa-
žeže, a ljubavi ne bih imao, ništa mi
koristilo ne bi“, (1 Kor 13, 1-3). Bog
nam je dao ljubav i On sam je lju-
bav. Taj je iskaz za mene jedna od
najvažnijih poruka kršćanstva. Ima
puno toga što i mene osobno usre-
ćuje i ispunja zadovoljstvom. Trenu-
tno sam sretan što vam pišem ove
retke i ako vas oni bar malo usreću-
ju, znam zašto sam na Zemlji. Dra-
ge čitateljice i čitatelji, neka vam
Bog otvori srce i dušu da možete
spoznati mnoge trenutke sreće ko-
je Bog nudi svakomu od nas. Od
srca vam želi Vaš fra Josip Bebić

Papin nerječiti govor

Dok Papa komunicira pišući na listu papira ili gestama, čistom slučajnošću, „poklopilo” se i objavljivanje Njegova apostolskog pisma „Brzi razvoj” u kojemu razmišlja o ulozi medija u suvremenom svijetu.

Papa Ivan Pavao II. po drugi je puta hospitaliziran u rimsku bolnicu „Agostino Gemelli” gdje mu je, zbog otežanoga disanja, izveden operacijski zahvat na dušniku — traheotomija. I dok zbog operacije kojom mu je u dušnik ugrađena cjevčica koja mu pomaže pri disanju ne može govoriti, već „vježba glas”, Sveti Otac itekako je glasan — gestama, pa i iznenađujućim pojavljivanjem na prozoru 10. kata bolnice, gdje se nalazila njegova soba. Tako je — dok trenutačno ne može govoriti — za Papu vrlo važnim postao njegov nerječiti govor, ili, kako to stručnjaci kažu — „neverbalna komunikacija”. I dok mediji s pozornošću prate način kako se Papa oporavlja i je li kadar nositi se s odgovornošću službe koju obnaša, Ivan Pavao II. sa svojim najbližim suradnicima komunicira — pišući na listu papira. Sa širom javnošću, posebno sa vjernicima, komunicira pak gestama. O sebi nikada ništa nije skrivao, pa ovaj puta ne skriva ni svoju bolest, ni slabost, znajući da velika većina onih koji ga prate o njemu žele pisati zato što vjernici žele znati kako se osjeća, moleći za njegovo zdravlje. Na taj se način, čistom slučajnošću, „poklopilo” i objavljivanje Papinoga apostolskog pisma „Brzi razvoj” u kojemu razmišlja o ulozi medija u suvremenom svijetu.

Mediji usmjeravaju društvo

Papa Ivan Pavao II. osobno je bio u bazilici sv. Petra 4. prosinca 1963. na dan kada je promulgiran dekret „Inter mirifica” o društvenim komunikacijama. Danas, 40 godina nakon toga, napisao je apostolsko pismo — prvo te vrste — koje je cjelovito posvećeno upravo medijima i njihovoj ulozi u društvu i Crkvi. Svečano su ga u Vatikanu 21. veljače predstavili predsjednik, tajnik i podtajnik Papinskoga vijeća za društvene komunikacije mons. John Patrick Foley, mons. Renato Boccardo te dr. Angelo Scelzo. Dokument je namijenjen odgovornima u društvenim komunikacijama, a na neki se način nastavlja na proslave 40. obljetnice koncilskoga dokumenta „Inter mirifica” o sredstvima društvene komunikacije. Navodeći riječ samo-

ga Svetog Oca, prva su dva predstavljača dokumenta — mons. Foley i mons. Boccardo — istaknuli da su „sredstva društvene komunikacije danas postigla takvu važnost da su za mnoge glavno sredstvo vodstva i nadahnuća za individualno, obiteljsko i društveno ponašanje”. Svijet medija danas je izuzetno snažan i složen ne samo zbog njihova sadržaja, već zbog same činjenice da postoje novi načini komuniciranja s dosada neviđenim tehnikama i jezicima. Kako mediji imaju ključnu ulogu u odnosima među ljudima, i odnosi među ljudima prema Bogu, i svijet medija „treba Kristovo otkupljenje”, ističe Papa. „Ako su mediji u službi razumijevanja među ljudima, onda su snažan pozitivan izvor; ako ih se koristi da bi se hranilo nepravdu i sukobe, onda su razorno oružje”, upozorava Sveti Otac u apostolskom pismu. U ovome apostolskom pismu — koje je prvo te vrste što je cjelovito posvećeno složenim problemima informacije u današnjem društvu, Ivan Pavao II. s jedne strane izražava zadovoljstvo zbog „brzoga razvoja tehnologija na medijskom području” nazivajući ga „jednim od znakova napretka današnjeg društva”, no s druge se brine da i „društvene komunikacije uđu u okvir prava i obaveza koji će biti cjelovito ustrojen, i to s obrazovnoga stajališta, sa stajališta etičke odgovornosti, te pridržavanja zakona i institucionalnih kompetencija”. Društvene su komunikacije „prekrasna stvar”, one su „dobro namijenjeno cijelome čovječanstvu” i zato je potrebno „naći uvijek nove oblike da bi se zajamčio pluralizam i da bi se omogućilo pravo sudionika svih u upravljanju medijima, pa i preko prikladnih zakonskih propisa”. U doba koje je obilježeno „uvjerenjem u kraj sigurnosti”, Ivan Pavao II. tvrdi da „kriterij istine” ne određuju često i uporno ponavljanje neke informacije, ali niti „mišljenje većine”. Stoga je upozorio da postoji opasnost da mediji „manipuliraju predstavljanjem zbilje”. „Zbog snažnih veza što ih mediji imaju s gospodarstvom, politikom i kulturom” — piše Papa — „potreban je sustav upravljanja koji bi bio u stanju zaštititi središnje mjesto i dostoj-

anstvo osobe, primat obitelji, osnovne stanice društva, te ispravan odnos među različitim subjektima.” Osim toga, „pozitivan razvoj medija u službi općega dobra odgovornost je svih ljudi”. Kako bi se to moglo ostvariti, potrebni su prikladni zakoni, a apostolsko pismo ističe tri „izazova” s kojima se svi moraju suočiti: „formacija, sudjelovanje, dijalog.”

Crkva medijskim profesionalcima mora „jamčiti obrazovanje” jer se često nalaze pred „posebnim pritiscima i etičkim dilemama koje proizlaze iz njihovog svakodnevnog posla”. „Brojni među njima iskreno žele znati i ostvarivati ono što je pravedno na etičkom i moralnom polju, te od Crkve očekuju usmjerenje i potporu”. Tri puta u 19 stranica dokumenta Papa novinarima ponavlja: „Ne bojte se!” „Ne bojte se novih tehnologija! One su među prekrasnim stvarima što ih je Bog stavio na raspolaganje da se otkrije, koristi, da se upozna istina, također i istina o našem dostojanstvu i našem određenju kao njegove djece.” „Ne bojte se opirati se svijetu. Isus nam je zajamčio: ‘Ja sam pobijedio svijet.’” „Ne bojte se niti svoje slabosti i svoje neprikladnosti! Božanski Učitelj rekao je ‘Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta.’”

Internet koristiti kreativno

Mediji danas svakako mogu pružiti pomoć Crkvi, jer koristeći njihove mogućnosti Crkva jača međusobno zajedništvo i u mogućnosti je snažnije naviještati evanđelja. Crkva u medijima, jednako tako, vidi „dragocjenu pomoć za širenje evanđelja i vjerskih vrijednosti, za promicanje dijaloga i ekumenizma. Kada govori o internetu, Sveti Otac tvrdi da „ne samo da daje izvore za bolju informaciju, već ljude navikava na interaktivnu komunikaciju”. To novo komunikacijsko sredstvo stoga treba koristiti „na kreativan način, istražujući njegove mogućnosti u evangelizaciji, u odgoju, u komunikaciji unutar poduzeća, u upravi i u vladanju”, dok „dnevni listovi i novine, publikacije razne prirode, televizije i katoličke radijske postaje i dalje ostaju vrlo korisnim u potpunoj panorami crkvene komunikacije”.

M. K.

Križni putovi — svjedočanstvo patnje i ljubavi

„Ne samo žalosna i porazna činjenica za lokalne političare kao i predstavnike međunarodne zajednice zadužene za provođenje Daytonškoga sporazuma, posebno aneksa 7, nego je to i velika nepravda prema jednom od tri konstitutivna naroda u ovoj zemlji koja može rezultirati samo nesrećom, a nikako jamčiti sretnu budućnost ovoj zemlji“, kazao je biskup Franjo Komarica.

Na blagdan sv. Josipa 19. ožujka, zaštitnika Hrvatske, u zagrebačkoj katedrali zaređen je novi biskup mons. Valentin Pozaić. Uz glavnog zaređitelja zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića, suzaređitelje zagrebačkog pomoćnog biskupa Josipa Mrzljaka i Vladu Košića nazočili su brojni biskupi i svećenici. Tijekom korizme organizirani su brojni križni putovi diljem domovine. Dvodnevni križni put mladih varaždinske biskupije bio je dug oko 45 kilometara, a zaključen je svečanim misnim slavljem koje je u varaždinskoj katedrali predvodio biskup Culej. Na njemu se okupilo oko 600 vjernika iz svih krajeva biskupije.

Križni put spomen na Domovinski rat

Nasički križni put okupio je oko 1200 sudionika, a prošao je put dug 22 kilometra. U planinarskom križnom putu od Vinokovca do Vukovara sudjelovalo je više od 800 mladih iz zagrebačke nadbiskupije. Na dvodnevnom križnom putu prešli su put duži od pedeset kilometara kao svjedočanstvo mučeništva i stradanja hrvatskog naroda u Domovinskom ratu. U Crikvenici je održan susret djelatnika katoličkih škola Republike Hrvatske pod nazivom „Katolička škola kao otvorena zajednica“. Predložena je izrada internet portala putem kojeg bi se izmjenjivale korisne informacije i komunikacije te za povezivanje škola interdisciplinarnom terenskom nastavom, zatim stručno usavršavanje profesora iz pojedinih skupina predmeta, organizacije tribina radi rasvjetljavanja teološke dimenzije nastavnih sadržaja te prezentacije uspješno ostvarenih programa iz različitih područja. U Gospiću je 12. ožujka održan 15. sabor mladih katolika Gospićko-senjske biskupije. Sedamdeset mladih iz brojnih župa sudjelovalo je u pokorničkom bogoslužju te nazočilo mis-

nom slavlju koje je u gospićkoj katedrali predvodio biskup Mile Bogović.

Nastavlja se etničko čišćenje

Banjalučki biskup i predsjednik Biskupske konferencije BiH dr. Franjo Komarica primio je 11. ožujka u prostorijama BK BiH šefa Misije OEES-a u BiH američkog diplomata Douglasa Davidsona, stalnog belgijskog predstavnika pri OEES-u Bertranda de Crombrughea i njihove suradnike. Biskup

Misu o 40. obljetnici smrti sluge Božjega o. Antića predvodio je nuncij Lozano

Komarica upozorio je visoke dužnosnike na probleme katolika u biskupiji. Kazao je da Zakon o slobodi vjere i pravnom položaju Crkava i vjerskih zajednica u BiH još nije u primjeni, jer nedostaju svi podzakonski akti, ali taj zakon daje nadu za konačno postizanje jednakosti katolika s pripadnicima drugih Crkava i vjerskih zajednica u BiH. Biskup se požalio na nedopustiv čin etničkog čišćenja, posebno kad su u pitanju katolici te je s više konkretnih primjera ukazao na uporno opstruiranje povratka onih katolika koji se žele vratiti u svoj zavičaj. Veleposlanik Davidson istaknuo je kako mu je poznato da se krše mnoga ljudska prava te kako je zadatak OEES-a da te probleme pokuša riješiti.

„Kardinal Kuharić u hrvatskom iseljeništvu“

U Zagrebu je 11. ožujka predstavljena knjiga „Kardinal Kuharić u hrvatskom iseljeništvu — Sjeverna

Amerika“, koju je priredio generalni vikar Zagrebačke nadbiskupije prelat Vladimir Stanković. Knjigu su predstavili vojni biskup Juraj Jezerinac i novoimenovani zagrebački pomoćni biskup Valentin Pozaić. Predsjednik Biskupske konferencije BiH banjalučki biskup Franjo Komarica susreo se 10. ožujka s višim zamjenikom Visokog predstavnika u BiH veleposlanikom Wernerom Wnendtom. Glavna tema razgovora bila je otvaranje novih katoličkih školskih centara — škola za Europu u Banjoj Luci, Bihaću i Livnu kao dragocjena i dalekosežna pomoć za povratak manjinske populacije. Biskup Komarica iznio je podatak da prema službenim podacima u 32 župe Banjalučke biskupije, koje se nalaze na području entiteta Republike Srbije, od više 70.000 katolika koliko ih je u njima živjelo prije rata danas ih je ostalo samo 6.867. Kazao je da je to „ne samo žalosna i porazna činjenica za lokalne političare kao i predstavnike međunarodne zajednice zadužene za provođenje Daytonškoga sporazuma, posebno aneksa 7, nego i velika nepravda prema jednom od tri konstitutivna naroda u ovoj zemlji koja može rezultirati samo nesrećom, a nikako jamčiti sretnu budućnost ovoj zemlji“.

Proslavljeno Antićevo

Nova podružnica Caritasa Zagrebačke nadbiskupije otvorena je 9. ožujka. Ta Caritasova podružnica, neće posredovati u podjeli odjeće i hrane, nego će naglasak u djelovanju staviti na skrb za starije osobe kroz projekt „Pomoć u kući“ te na hospicijsku skrb za teško bolesne i umiruće. Četrdeseta obljetnica smrti sluge Božjega o. Ante Antića proslavljena je u zagrebačkoj crkvi Majke Božje Lurdske. Misno slavlje predvodio je apostolski nuncij u RH Francisco Javier Lozano. (A.O.)

SEMINAR ZA PASTORALNE SURADNICE/-KE U BAD HONNEFU

Iskustvo Boga u zajednici

Seminar za pastoralne suradnice i suradnike iz hrvatskih katoličkih misija iz Njemačke o temi „Iskustvo Boga u zajednici“ održan je od utorka 22. do četvrtka 24. veljače u prostorijama Katoličkoga socijalnog instituta Nadbiskupije Köln u Bad Honnefu u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta. Na seminaru se okupilo 26-ero pastoralnih suradnica i suradnika: đakona, časnih sestara i laikinja i laika, a predavanja o temama religiozno iskustvo i iskustvo Boga, put u iskustvo Boga i njegov sadržaj te kriterij provjere i prenošenje iskustva održala je dr. dogmatske teologije s. Nela Gašpar, s Teologije u Rijeci — područnoga studija Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Pastoralni suradnik iz Hrvatske katoličke misije Mannheim mo. Ivan Žan govorio je o skladbama u „Godini euhariustije“ za puk, za zbor i za djecu i mlade.

Važnost seminara daljnjeg usavršavanja

Seminar je otvorio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić istaknuvši pritom važnost takvih susreta u procesu daljnjeg usavršavanja pastoralnih djelatnika u hrvatskom dušobrižništvu u Njemačkoj. Dr. s. Nela Gašpar u svojim je predavanjima između ostalog kazala: „Govoriti o iskustvu Boga, o kršćansko-teološkom shvaćanju religioznog iskustva, vodi nas u vrlo tjeskobnu suvremenu problematiku. Podemo li od današnjega znanstvenog jezika, onda su iskustvene znanosti prirodne znanosti, jer nam omogućuju da svoje iskustvo svijeta točno odredimo, utvrdimo i uobličimo u prirodnoznanstvene zakone. Iskustvene znanosti čine nam prirodu raspoloživom tako da je možemo tehnički iskorištavati. Od ovakve uporabe jezika javlja se velika sumnja i pri samom pokretanju pitanja religioznoga iskustva. Što znači govor o religioznom iskustvu? Što pod tim razumijevamo? Ne bi li u religioznom području bilo bolje izbjegavati riječ 'iskustvo' jer ovdje nema ničega što

Predavači: dr. s. Nela Gašpar i mo. Ivan Žan

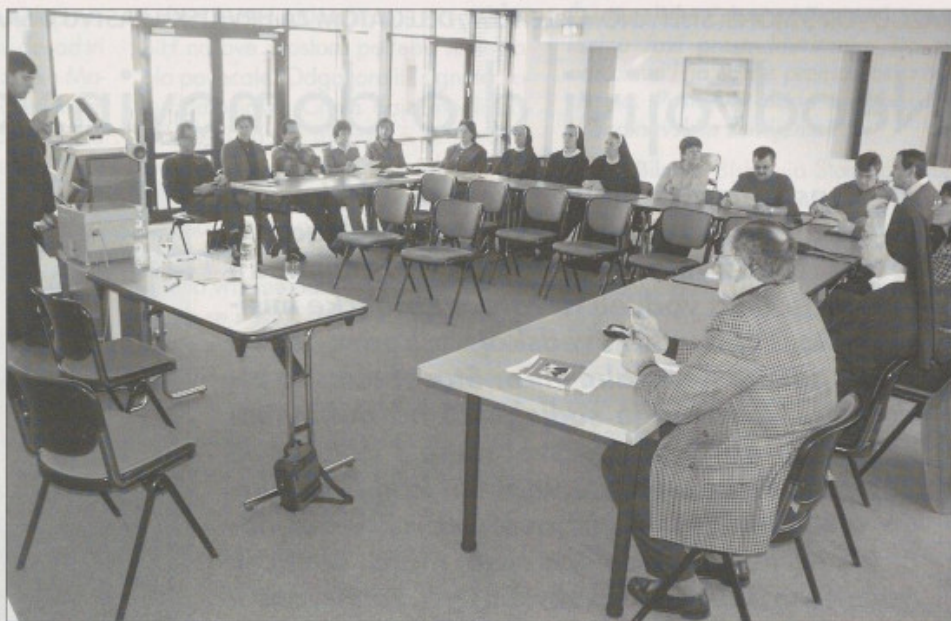
se može kontrolirati, utvrditi, proračunati? Ako ipak govorimo o religioznom iskustvu, ne moramo li ga pomno razlikovati od ne-religioznoga iskustva i navesti za nj točne kriterije? Na ovaj prvi kompleks pitanja povezanih s temom našeg promišljanja nastavlja se neposredno i druga skupina pitanja. Pretpostavimo dakle da postoji neko religiozno iskustvo, pitamo se onda ima li u kršćanstvu religioznih iskustava? Što znači govor o religioznom iskustvu u sklopu kršćanske vjere? Ne postoji li vjera neovisno o tome i nije li ona pozitivan odgovor na Božji govor?, upitala je dr. Gašpar.

Iskustvo — pogodnost stvarnošću

U nastavku je istaknula kako se iskustvo ne da reducirati ni objektivistički ni subjektivistički. „Iskustvo obuhvaća oboje: objektivna obogaćenost stvarnošću i subjektivni doživljaj. Ono nastaje iz zajedničkog djelovanja objektivne stvarnosti i subjektivnog ophođenja s okolnim svijetom i sa suvremenima. Iskustvo je ujedno pogodnost stvarnošću i interpretacija toga događaja riječima, slikama i pojmovima. Iskustvo ima, dakle, dijalektičku strukturu, a to znači: ono je povijesno,

jer pod izrazom povijest podrazumijeva se međusobno djelovanje čovjeka i svijeta. Povijesnost iskustva očituje se u činjenici da iskustveno znanje nastaje iz ponovljenog i naučenog ophođenja sa stvarnošću. Ono nastaje time što se određeni dojmovi i njihova interpretacija uvijek iznova potvrđuju. Iskustva se predaju pripovijedanjem.“ Podsjetila je također kako je kršćansko iskustvo posebno religiozno iskustvo koje je obilježeno uvjerenjem da osobnu, nacionalnu, svjetsku i kozmičku povijest gleda kao događanje pod Božjim patronatom, kao događanje koje ima Boga za sugovornika. „S takvim iskustvom povijest čovječanstva kao trajni proces nepovratnih, jedinstvenih i neponovljivih činjenica, postaje Božjim očitovanjem. Povijesni događaji mogu biti registrirani kao enigme, kao nešto neprotumačivo, ali mogu biti uočeni i protumačeni, za što je potrebno posebno svjetlo: svjetlo vjere. To svjetlo od čiste faktografije stvara svetu povijest nadilazeći povijesne događaje i uočavajući protagonista događanja: Boga. Vjera je uvijek pozitivan odgovor na Božji govor, a njezin temelj je pitanje o smislu na koje se ne može dati jedan isključivo unutarpovijesni odgovor. Svi unutarpovi-

jesni odgovori samo su objašnjenje uzročno-posljedične veze i pridonose otkrivanju smisla, ali ga ne mogu potpuno otkriti. Odgovor je moguć samo na eshatološkoj razini, anticipacijom kraja povijesti koja se događa i može se dogoditi samo unutar vjere. Ta anticipacija ima neku svoju potvrdu i na razini povijesti, u iskustvu stvarnosti, u vjernosti samoga Boga koji na čovjeka ostavlja duboki dojam. Uvjeti vjere nalaze se i u samome subjektu, u njegovim strukturama, a ne samo u onome što se nudi kao objekt njegovu promišljanju. Stoga se i vjersko iskustvo izriče i komunicira govorom. A vjerski govor nužno je govor znakova i simbola, jer Bog uvijek ostaje otajstvo koje je u svojoj pojavnosti mjerljivo, ali u svojoj natpojavnosti, u svojoj punini je samo vjerljivo", kazala je predavačica dr. s. Gašpar. "Po Isusu otvorena mogućnost čovječstva u primanju i poslušnosti je ujedno mogućnost i stvarnost spašenja. To je biblijski smisao riječi vje-

Okupljeni sudionici za vrijeme predavanja

jega Sina koju u nama ostvaruje njegov Duh", kazala je na kraju dr. s. Nela Gašpar.

Skladbe u „Godini euharistije“

Mo. Žan je tijekom predavanja posebnu pozornost posvetio onim skladbama koje se vraćaju izvorno na Posljednju večeru, koje govore o kruhu, vinu, davanju, darivanju i ljubavi. Radi se o skladbama jednostavnog

povezano sa zakonima o crkveno-liturgijskoj glazbi." Govoreći o skladbama u „Godini euharistije“ za zbor, kazao je kako su u sklopu te teme obrađene skladbe prije svega hrvatskih skladatelja, npr. J. Gržinčića te obrade stranih autora Molitora i R. Hallera. „Pošto se radi o skladbama pisanima za zbor, teže ih je izvoditi, a to iziskuje trud, dobru pripremu i pjevače četveroglasnog izvođenja.“ Mo. Ivan Žan je kazao kako su i obrađene skladbe za djecu i mlade prvenstveno hrvatskih autora koje su pisane na jednostavan način, a sve su nastale u posljednjih dvadesetak godina, a tiskane su i objavljene u pjesmarici „Pjevajte Gospodinu pjesmu novu“ u Zagrebu, odnosno naknadno objavljenoj u Sarajevu.

Tijekom seminara radilo se i u skupinama te su sudionici sudjelovali u živoj diskusiji. Misna slavlja predvodili su delegat fra Josip Bebić i voditelj HKM Bonn fra Ante Bilić.

U utorak 22. veljače u večernjim je satima predstavljena pjesmarica duhovnih skladbi mo. Ivana Žana pod nazivom „Dodite, kličimo Gospodinu“, objavljena 2004. u Novalji u nakladi „Grada Novalje“. Pjesmarica sadrži liturgijsku i zborSKU duhovnu glazbu namijenjenu zborovima, puku, djeci i mladima, za koju je predgovor napisao liturgičar prof. dr. Ivan Šaško s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Tekst i snimci: A. Polegubić

U vjeri možemo i smijemo prihvatiti sebe, jer smo do Boga prihvaćeni kao sinovi Božji, i određeni da sudjelujemo u samom biću i slici jedinoga Božjega Sina koju u nama ostvaruje njegov Duh.

ra. Njzino je temeljno značenje sebe učvrstiti i utemeljiti u Bogu. Vjera znači pustiti da Bog bude potpuno Bog, što onda znači priznati Njega kao jedini temelj i smisao života. Vjera je dakle opstajanje u prihvaćanju i poslušnosti, nalaženje uporišta i temelja, smisla i cilja, sadržaja i ispunjenja, te tako bivati otkupljen od pomanjkanja uporišta, od bescilnosti, od bezsadržajnosti i praznina svoga postojanja. U vjeri možemo i smijemo prihvatiti sebe, jer smo do Boga prihvaćeni kao sinovi Božji, i određeni da sudjelujemo u samom biću i slici jedinoga Bož-

oblika, koje se lako pamte, brzo uče i brzo prenose. Također su tijekom seminara ponovljene stare skladbe, ali je bilo riječi i o skladbama koje su nastale u zadnjih 25 ili više godina. Osobita pozornost je bila posvećena skladbama hrvatskih skladatelja koji su danas u punoj snazi, a odnose se na euharistiju: posebice skladatelja Brkanovića, Martinjaka, Marovića i dr., vodeći računa da su one sve prikladne za liturgiju. Tako su izdvojene ulazne, prikazne i pričesne skladbe. „U svemu tome mora biti most između tradicije i sadašnjeg trenutka i to sve

RAZGOVOR S MONS. STJEPANOM BILETIĆEM, DELEGATOM ZA HRVATSKU PASTVU U SKANDINAVSKIM ZEMLJAMA

Neodvojivi dio domovinske Crkve

Mons. Stjepan Biletić, svećenik Vrhbosanske nadbiskupije, uz to što je delegat za hrvatsku pastvu u skandinavskim zemljama i već 30 godina voditelj Hrvatske katoličke misije u Stockholmu u Švedskoj, također je od 2001. godine generalni vikar Stockholmske biskupije. Nedavno je sudjelovao na duhovnim vježbama za hrvatske svećenike i đakone iz Zapadne Europe u Leitershofenu kod Augsburga u Njemačkoj. U razgovoru za „Živu zajednicu“, na koji se rado odazvao, mons. Biletić je govorio o situaciji dušobrižništva za Hrvate u skandinavskim zemljama te je upozorio na određene postojeće probleme.

Snimio: A. Polegubić

Poseban problem udaljenosti misija

Žz: Mons. Biletiću, o kojem se broju naših misija radi na tome području?

Mons. Biletić: Na području skandinavskih zemalja šest je hrvatskih katoličkih misija. Četiri su u Švedskoj: u Stockholmu, Göteborgu, Malmöu i Jönköpingu. Jedna je u Norveškoj u Oslu te jedna u Kopenhagenu u Danskoj koja je trenutno bez svećenika. U pomoć priskače svećenik iz Malmöa. Sve su te misije stare oko tridesetak godina, osim misije u Jönköpingu koja je osnovana prije pet godina. U svakoj je misiji po jedan svećenik. Samo u misiji u Stockholmu djeluje i katehistica, gđa. Daniela Mišura.

Žz: S kojim se problemima susrećete u pastoralnom djelovanju?

Mons. Biletić: Problemi su slični kao i u drugim našim misijama u Zapadnoj Europi, ali ipak ima i nešto specifično, a to je da nijedna misija nema svojih misijskih prostorija niti crkava. Za sve se naše pastoralne ili društvene aktivnosti koriste tamošnje župne prostorije u dogovoru s mjesnim župnikom. To često znači da ih možemo dobiti u prilično nepovoljno vrijeme. U skandinavskim zemljama posebnu poteškoću predstavlja udaljenost mjesta u kojima se slave mise. To praktično znači da svećenik nedjeljom prelazi od 500 do 600 km i slavi dvije do 3 mise. Najviše se putuje auto-

mobilom. U mnogim mjestima ne postoje katoličke već se iznajmljuju protestantske crkve. Moram istaknuti kako nam katolički i protestantski župnici rado izlaze ususret i prema nama su prijateljski raspoloženi. Dakle, mogli bismo sažeti i reći kako udaljenost i neposjedovanje vlastitih prostorija predstavljaju naše glavne probleme.

U skandinavskim zemljama 33.000 Hrvata

Žz: Koliko je zapravo Hrvata katolika na tome području?

Mons. Biletić: Prema našim podacima na području Švedske je oko 30.000 Hrvata. U Danskoj ih je 1500, a isto toliko i u Norveškoj. U Švedskoj je tih 30.000 Hrvata rasprostranjeno na prostoru kao što su 3-4 Hrvatske. Vjernici se okupljaju uglavnom u manjim zajednicama osim u Göteborgu, Malmöu i Stockholmu u kojima se Hrvati katolici okupljaju u većem broju. Mise se na hrvatskom jeziku slave na 40-ak mjesta. Već sam spomenuo kako Danska nema svećenika, a biskupija Stockholm je prije nekoliko godina službeno od naših biskupskih konferencija zatražila još jednoga hrvatskog svećenika kojega je spremna prihvatiti. Do realizacije, na žalost, još uvijek nije došlo. Mislim da bi za normalno pastoralno djelovanje osim toga jednoga svećenika zasigurno bilo potrebno još nekoliko svećenika.

Žz: U kojoj se mjeri ostvaruje međusobna suradnja između naših misija?

Mons. Biletić: Zbog velike udaljenosti naših misija jednih od drugih nema neke posebne suradnje u smislu ostvarenja zajedničkih pastoralnih planova i programa, ali prvo zajedničko hodočašće Hrvata katolika iz Švedske jubilejske 2000. godine u Vadstenu, gradu sv. Brigitte, pretvorilo se u tradicionalno godišnje okupljanje hrvatskih vjernika u tome gradu. Hodočašće se održava zadnje subote u svibnju, a ove je godine žesto po redu. Okupi se do 2000 Hrvata katolika. Vjernici dolaze iz velike udaljenosti, ali to rado čine jer ih puno toga povezuje. To je ujedno prilika da upoznaju i jedni druge. Prvo je hodočašće bilo pokusno. Kasnije je to uspješno nastavljeno. Za tu se prigodu uvijek pozove gost iz domovine, uglavnom biskup. Ove će godine misno slavlje predvoditi gospićko-senjski biskup mons.dr. Mile Bogović. Godine 2000. misu je predvodio domaći švedski biskup Anders Arborelius, 2001. pomoćni vrhbosanski biskup mons.dr. Pero Sudar, 2002. riječki nadbiskup mons.dr. Ivan Devčić, 2003. nadbiskup Nikola Eterović, a 2004. prelat Vladimir Stanković. Dolazak mons. Stankovića poklopio se s 25. obljetnicom njegova posjeta zajedno s kardinalom Franjom Kuharićem Švedskoj tako da je u tom ozračju i doživljeno hodoča-

šće. Nakon hodočašća se uvijek priređuje duhovni koncert kojeg su dosad tri puta držale časne sestre Služavke Malog Isusa Zagrebačke provincije i jedanput vokarno-instrumentalna skupina bogoslova iz Sarajeva „Emanuel“.

Naklonjenost domaće Crkve nacionalnom dušobrižništvu

Žz: Na koje se načine ostvaruje suradnja s domaćom Crkvom?

Mons. Biletić: Biskupija Stockholm je vrlo naklonjena nacionalnom dušobrižništvu jer od 150.000 katolika, koliko ih je u Švedskoj, 90 posto su useljenici. Najbrojniji su Hrvati zajedno s Poljacima i Latinoamerikancima te u zadnje vrijeme i vrlo velikom sku-

nakon Domovinskog rata u Hrvatskoj i BiH na ove prostore potrebe su se naglo povećale. Odgovore ili signale koje domovinska Crkva daje mogli bismo svesti na već spomenuti nedostatak svećenika i pastoralnog osoblja. Kao dodatni argument je da hrvatska inozemna pastva dosad nije izrodila niti svećeničkih niti redovničkih zvanja i da bi bilo vrijeme da se to dogodi. Na taj način se našu Crkvu u iseljeništvu stavlja u jedan novi položaj. Mi možemo govoriti o domovinskoj Crkvi u inozemstvu, ali za nju mora skrbiti domovinska Crkva iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, jer je njezin neodvojivi dio. U tom se smislu ipak može i treba više očekivati od domovinske Crkve. Poznato je da je Crkva u Hrvata u iseljeništvu sudjelovala u uzdržavanju svih

Možemo govoriti o domovinskoj Crkvi u inozemstvu, ali za nju mora skrbiti domovinska Crkva iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, jer je njezin neodvojivi dio. U tom se smislu ipak može i treba više očekivati od domovinske Crkve. Poznato je da je Crkva u Hrvata u iseljeništvu sudjelovala u uzdržavanju svih crkvenih institucija u domovini. I to je jedan od razloga da ne bude tretirana na drukčiji način nego li Crkva u domovini.

crkvenih institucija u domovini. I to je jedan od razloga da ne bude tretirana na drukčiji način nego li Crkva u domovini. Mogli bi nabrojiti mnogo razloga zašto su ljudi napustili domovinu, ali to nije u prvom redu naš zadatak, već moramo prihvatiti činjenicu da se i nad svim

ovim događanjima nadvila Božja volja i da je Gospodin i ovima u iseljeništvu rekao „da posjednu“ tamo gdje jesu sada, a od svih nas traži da ih nahranimo.

Crkva kao tajna

Žz: Očekuje li se u tom smislu više pomoći i od domovinskih državnih institucija?

Mons. Biletić: Još nisam čuo da se država ozbiljno pozabavila nekom konkretnom pomoći našim misijama u inozemstvu. Osobno sam prije nekoliko godina susreo ministra vanjskih poslova bivše Vlade Tonina Piculu u Stockholmu. U razgovoru sam spomenuo i tu mogućnost. On je to ocijenio vrlo zanimljivim prijedlogom. Zabilježio ga u svoj notes i vjerojatno je tu i završilo. Od države sigurno ne bismo u ovoj situaciji očekivali veću materijalnu pomoć, ali bi se moglo pronaći puno načina s kojima bi tako država pokazala da misije nisu samo dobri servisi kada ljude treba pozvati na neku akciju ili nešto oglasiti.

Žz: Katolička Crkva u Njemačkoj se nalazi u fazi prestrukturiranja, što se odražava i na odnos prema našim misijama. Postoji li sličan problem i u skandinavskim zemljama?

Mons. Biletić: Biskupija Stockholm nema nikakvih ozbiljnijih namjera mijenjati dosadašnji status naših misija. Od vremena do vremena, kao i na državnom području, govori se o potrebi veće integracije stranaca u mjesnu Crkvu. Budući da i mi imamo nešto od diplomacije, uvijek im predložimo neka izrade plan koji ćemo odmah prihvatiti. Međutim do takvog plana još nije došlo, niti će u skorije vrijeme doći jer je doista pojam integracije složen. Mjesni biskup je jednom zgodno rekao da ne bi bilo dobro da se nacionalno dušobrižništvo u biskupiji doživljava kao problem. Dalje kaže: „Ako ga tako definiramo, onda se od nas odmah očekuje i sljedeći korak: rješenje toga problema.“ Biskup nastavlja da mi moramo biti spremni Crkvu doživljavati kao tajnu i s tom tajnom jednostavno živjeti. Tada rješenja dolaze sama od sebe.

Žz: O čemu će, prema Vašem mišljenju, ovisiti budućnost naših misija u skandinavskim zemljama, a isto tako i u drugim zemljama Zapadne Europe?

Mons. Biletić: Budućnost naših misija u Švedskoj, a po svoj prilici i drugim zemljama Zapadne Europe ovisit će o novim pastoranim snagama koje će ući u te zajednice jer za naše ljude svećenik još uvijek puno znači. Na žalost, u Švedskoj se naši svećenici već dugo vremena ni tjelesno nisu u mogućnosti nositi s potreba kao prije dva desetaka godina. Kao i po cijeloj Europi pa tako i u skandinavskim zemljama haraju razne sljedbe i pokreti koji više ne govore da Boga nema, nego mijenjaju sliku o Bogu. To je često opasnije od izričitog ateističkog stava.

Žz: Vaša poruka za kraj?

Mons. Biletić: Neka se naši vjernici u potrošačkom društvu pokušaju ne priklanjati Bogu kao nekom osiguravajućem društvu jer će se ubrzo u takvog Boga razočarati. Pokušajmo svijet gledati ne samo ljudskim već i Božjim očima i onda ćemo vidjeti i dublje i šire. U ovoj bi situaciji bolje bilo da se naši ljudi kao vjernici osjete poniženi i odbačeni od ovoga društva, nego da ljudima ovoga vremena dadnemo prigodu da mogu kazati kako smo se odrekli svoga Boga.

Razgovarao: Adolf Polegubić

pinom iz istočnih Crkava ujedinjenih s Papom. Suradnja s domaćim župama je također vrlo dobra. Nacionalne skupine vjernika na velike blagdanе zajedno sa svim drugim vjernicima pokušavaju nešto zajedno organizirati. Možda nekad dođe do nesporazuma u manjim zajednicama gdje se na nacionalnoj misi okuplja puno više vjernika nego na župnoj misi, pa župnici dođu do zaključka da je okupljanje na nacionalnim euharistijskim slavlji- ma zapravo razvodnjavanje župe i cjelokupnog pastoralnog rada te bi najradije željeli da se svi vjernici okupljaju na misama koje bi se slavile na samo jednom jeziku, ali gledište Crkve u tom pogledu je jasno.

Žz: Kako gledate na razinu pomoći koju pruža domovinska Crkva?

Mons. Biletić: Dobiva se dojam da se u posljednjih desetak godina na neki način ide na dva kolosjeka. Sigurno je da domovinska Crkva ima manjak pastoralnog osoblja, bilo svećenika ili redovnica. S druge pak strane dolaškom nove migracije Hrvata katolika

HKM TUTTLINGEN

Mala zajednica s velikim srcem

|| Hrvatska katolička misija Tuttlingen samostalno djeluje od 1985. godine, a broji oko 2000 vjernika. ||

Hrvatska katolička misija (HKM) Tuttlingen (Uhland Str. 3, tel. 07461 8398; fax. 2979) samostalno djeluje od 1985. godine. Proteže se na dekanate Tuttlingen i Spachingen, a broji oko 2000 vjernika.

Zanimljiva misijska povijest

Nazočnost Hrvata katolika u njemačkoj saveznoj pokrajini Baden-Württemberg je duga. Duhovnu je skrb o njima u početku u biskupiji Rottenburg-Stuttgart vodio vlč. Anto Odak iz Stuttgarta. Pokrivao je područje od Stuttgarta od Bodenskog jezera. Nakon vlč. Odaka pastoralnu skrb vodili su franjevci iz Stuttgarta. Godine 1971. dolazi svećenik Vrhbosanske nadbiskupije vlč. Viktor Schiffner koji je kratko boravio u Schwenningenu i Rottweilu te u listopadu 1971. godine osniva sjedište misije u Spachingenu, odakle je pastoralno djelovao i okupljao Hrvate katolike od Horba do Bodenskog jezera. Nakon potpisivanja Ugovora o radu između SR Njemačke i bivše države 1968. broj Hrvata se na tom području naglo povećao tako su se zbog većih pastoralnih razloga od Spachingena odvajali pojedini djelovi te su nastajale nove misije. I to naj-

prije HKM Balingen, a potom i HKM Rottweil, a također i druge u tom dijelu biskupije Rottenburg-Stuttgart. U kolovozu 1978. godine vlč. Schiffner je preuzeo njemačku župu Aixheim. Nakon njega misiju je kratko vodio vlč. Filip Josipović, a potom vlč. Anto Jelić i vlč. Josip Vidaković. Vlč. Ivica Borić je naslijedio vlč. Vidakovića i ostao u Spachingenu do 1. rujna 1985. kada je osnovana HKM Rottweil, a župnik vlč. Borić je prešao u Tuttlingen u kojem je dobio misijske prostorije i stan. Spachingen se tada gasi kao misijsko središte te nastaje HKM Tuttlingen. Zajedno sa župnikom vlč. Schifferom kao pastoralna suradnica od 1971. do 1978. djelovala je Kruna Žličarić. Posebno valja istaknuti da je revno vodila brigu o matici krštenih te drugim važnim misijskim knjigama. Kako su nastajale pojedine misije, tako su dobivale svoga župnika i socijalnog radnika. U HKM Tuttlingen socijalnu skrb za naše ljude dugi je niz godina vodio Milan Češljarević, a kasnije je tu službu pri Caritasu preuzela Zdenka Mišetić koja djeluje do danas te se posebno bavi ciljanim skupinama. Od 1990. pa do danas HKM Tuttlingen vodi vlč. Josip Pavlović, svećenik Vrhbosanske nadbiskupije, a mi-

Voditelj misije vlč. Josip Pavlović (desno) s orguljašem Markom Selakom

sija do danas bilježi više od 1000 krštenja.

Misija — utočište Hrvata katolika

Mise se slave u crkvi sv. Josipa u Spachingenu u 10.30 sati, u crkvi sv. Gallusa u Tuttlingenu u 12 sati, u crkvi sv. Male Terezije u Trossingenu u 15.30 sati te u Bubsheimu prema dogovoru. Tijekom liturgijske godine zajednica u korizmi moli križni put, a u Gospinim mjesecima svibnju i listopadu krunicu. Vjernici organizirano hodočaste u biskupijska i hrvatska nacionalna svetišta te svetišta po svijetu. S novom pastoralnom organizacijom u biskupiji Rottenburg-Stuttgart hrvatske misije na tom području su dobile i nove nazive i svoga župnog zaštitnika. Tako se HKM Tuttlingen danas zove Hrvatska katolička zajednica Srca Isusova Tuttlingen.

„U misiji su Hrvati katolici nalazili i nalaze svoje sigurno mjesto i utočište te su se počeli okupljati u različitim bilo kulturnim ili sportskim udrugama i društvima. Posebno je bilo poznato KUD 'Slavonija' u kojem su se okupljali folklorasi i tamburaši. Dolaskom slobode u Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu djeluju i hrvatske dopunske škole u kojima vrijedni učitelji i učiteljice prenose djeci hrvatsku jezičnu te folklornu i glazbenu baštinu. Kao učiteljica danas djeluje Vlatka Grgić koja je aktivna i u misiji. U Tuttlingenu je i Kuglaško društvo 'Caritas', kasnije i Kuglaško društvo 'Croatia' u Spachingenu. Naši su se ljudi u tim društvima bavili sportom i družili se te su uvijek bili od pomoći župniku i sudjelovali u misijskim prosla-

Skupina ministranata i ministrantica sa župnikom

vama. Posebno valja istaknuti njihovu zauzetost u primanju prognanih i izbjeglih za vrijeme Domovinskog rata. Zajedno su s vjernicima iz HKM Rottweil prikupljali i slali humanitarnu pomoć. Misija je u domovinu za ranjenike poslala više od 100.000 šprica za jednokratnu uporabu. Kuglaši, ministri u malom nogometu, mladi u velikom nogometu, stolnom tenisu pa i šahu osvajali su brojna sportska priznanja, samo je osvojenih pokala više od 25", istaknuo je vlč. Pavlović

znao da sam doma, da je to moja crkva."

Pastoralno vijeće službeno je osnovano prije tri godine, a broji deset članova. Aktivna je i skupina ministranata. Ministriraju i u misiji, a i u njemačkim župama. Među najredovitije ministrante spadaju Željko i Silvija Žugec. Vjeroučenici se za sakramente spremaju zajedno s Nijemcima. Misija gaji dobru suradnju s domaćim njemačkim župama, a više puta se godišnje slave i zajednička slavlja. Žup-

Odgoj mlađeg pastoralnog osoblja

Zdenka Mišetić je u misiji posebno aktivna u bračnom i obiteljskom savjetovalištu, savjetovalištu za trudnice, pružanju pomoći povezanom s poslom, osiguranjima i mirovinama, pomoći glede školskih poteškoća te pružanju pomoći starijim osobama. I Klara Selak je aktivna u bračnom savjetovalištu te pitanju odgoja djece i mladih. Pomaže našim ljudima u borbi protiv ovisnosti, poglavito alkohola i droge. Uz sve ostale pastoralne aktivnosti vlč. Pavlović posebno djeluje na području pitanja moralne odgovornosti, grijeha i osjećaja krivnje te učvršćuje u temeljnim vjerskim pitanjima, a upozorava i na pitanje sekti i njihova izazova danas.

"Prošlost nam je bogata i slavna, a budućnost upitna. Čini mi se da je naša Crkva nespremna dočekala demokratske promjene. Tu prije svega mislim na pastoralni plan i program te i mislim da i danas još uvijek nema jasno iznesenih pastoralnih prioriteta. To i nas izvan domovine čini nesigurnima. Mislim da je kod nas još uvijek puno folklora, a premalo promišljanja kako u ovom konkretnom trenutku pastoralno djelovati. Integracija je naša realnost, a naš je gorući problem kako našeg čovjeka i nas pastoralne djelatnike cjelovito očuvati u ovom potrošačkom društvu. Mislim da će pastoralno djelovanje izvan domovine u budućnosti ovisiti prije svega o odgajanju mlađeg pastoralnog osoblja koje će biti spremno preuzeti svoju važnu ulogu u našim misijama diljem svijeta. U tom bi se pogledu trebalo puno više činiti", kazao je na kraju voditelj misije vlč. Josip Pavlović.

Tekst i snimke: A. Polegubić

Članovi misijskog pastoralnog vijeća

dodavši pritom kako je HKM Tuttlingen mala zajednica, ali skladna i složna. „Na žalost ne mogu sva imena pojedinačno nabrojiti, ali svima od srca zahvaljujem za sve što za našu zajednicu čine s ljubavlju."

Kako prepoznati svoju crkvu?

U misiji se danas vrši izvorno poslanje: naviješta Radosna vijest i dijele sakramenti. „Hrvati su došli u ove krajeve u potrazi za boljim materijalnim životom, ali su donijeli duhovno blago: vjeru koju su ovdje neustrašivo svjedočili", kazao je vlč. Pavlović potkrijepivši to jednom zgodom kako je pripovijedao jedan naš čovjek 60-ih godina prošloga stoljeća: „Radnim danom je bilo lako, ali kad dođe nedjelja i blagdan, bilo je duži teško. Bilo je naših i protestantskih crkava. Kako prepoznati koja je moja? Išao sam od crkve do crkve i pronašao ključ rješenja u crkvi u kojoj sam vidio Gospin kip ili sliku. Tu sam

nik se rado odaziva na susrete u dekanatima. Misija zajedno s HKM Rottweil organizira proslave za sv. Nikolu i Božić i Majčin dan u Spachingenu. U misiji već 30 godina kao revni orguljaš djeluje Marko Selak koji posebno nastoji oko pučkog pjevanja.

Vjernici za vrijeme mise u crkvi sv. Gallusa u Tuttlingenu

Piše:
fr. Frano
Prcela, O.P.
(Chicago)

Duhovi — rođendan Crkve

Gdje je Duh Božji na djelu, a ne ljudski interesi, tada jezik nije više problem, tu nema zidova.

U povijesti kršćanske ikonografije čini se da slikovno predstavljanje Boga Oca slikarima i drugim umjetnicima nije predstavljalo značajniji problem; obično ga se prikazivalo u obliku starca s dugom sijećom bradom, poput nekog „patrijarha“, vladara svijeta, koji je promatraču ulijevao više strahopoštovanje nego povjerenje. A prikaz druge Božanske osobe jest zapravo najrasprostranjenija slika u povijesti umjetnosti i uopće u povijesti svijeta — ikona svih slika! Naime, nijedan ljudski lik nije se tako utisnuo u svijest ljudi kao slika Isusa Krista na križu.

Potpuno je drukčije s trećom osobom božanskog Trojstva, s Duhom Svetim. Začudujuće je da nitko, ne znam kako pobožan, čvrst ili „iskusan“ u svojoj vjeri, nije uspio oslikati osobu ili oblikovati ljudski lik koji bi personificirao Duha Svetoga. A ako je i bilo nekih pokušaja, oni su prošli manje više nezapaženo.

Čak ni tzv. veliki slikari nisu imali dovoljno umjetničke fantazije, da bi kistom ili sličnim umjetničkim pomagalom stavili na papir ili platno lik, ljudski lik Duha Svetoga. Veliki Tizian, primjerice, nije izgleda imao većih poteškoća oslikati Oca i Sina, kao dva ljudska lika koja izazivaju strahopoštovanje. No, za treću Božansku osobu nije mu preostalo ništa drugo nego između Boga Oca i Boga Sina nacrtati sićušnu golubicu. Dakle, Duh Sveti bez ljudskog lika. Iznenadujuće, zar ne, treća Božanska osoba bez lica ili točnije rečeno sa skrivenim licem.

Ako se smije i ako je moguće govoriti o nekoj teološkoj ljestvici značaja pojedinog blagdana, onda i u tom rasporedu Duhovi, uz Božić i Uskrs, nisu uspjeli postići bolje mjesto od onog trećeg. U tom kontekstu promatrano, kao da je opravdana misao kako su Duhovi blagdan „nepoznatog“ Boga.

Bilo kako bilo, prema shvaćanju Novog zavjeta blagdan Duhova ili Pedesetnice jest spomendan kad je Krist preplašenu učeničku zajednicu podario Duhom Svetim i dao im moć govora na više jezika. Učenici su taj dar

na rođendan Crkve shvatili kao zadaću i misionarski nalog da idu i propovijedaju Radosnu vijest cijelom svijetu.

No, riječ je o specifičnom rođendanu kojeg su razne struje tokom crkvene povijesti različito tumačile. Tako prvotni dar Duha zajedništva i Duha jedinstva postaje i razlogom žestokih teoloških rasprava, razilaženja i konačno podjelâ u Crkvi. Između pravoslavnih Crkava i Katoličke Crkve, zbog pojma „filioque“ u Ispovijesti vjere rasprava se vodi sve do naših dana. Naime, izlazi li Duh Sveti iz Oca i Sina, kako to ističe dogmatika Katoličke Crkve ili prema naučavanju pravoslavnih Crkava da Duh Sveti izlazi iz Oca kroz Sina.

Diskusije i podjele nisu ostale samo na tome. Prema teološkim tumačenjima Prva Crkva je na dan Duhova dobila program za daljnje djelovanje, koji je opet za svake krize u Crkvi bio različito interpretiran. Tražeći uglavnom radikalni povratak počecima i naslje-

Modernim jezikom govoreno Crkva je od svojih početaka „globalni igrač“ — ili, kako joj samo ime kaže, Crkva je katolička, tj. sveopća, ona koja komunicira u svim „jezicima“, ali u jednom Duhu.

dovanja Duha Pedesetnice nastaju s vremenom tzv. „duhovnjački pokreti“ ili „duhovske Crkve“. A teolozi naših dana — različite kršćanske provenijencije — dijagnosticirajući krizu u Crkvi i krizu Crkava konstatiraju kako je danas upravo riječ o krizi Duha.

U „duhovskom izvješću“ Evandjelje (Iv 20, 19–23) govori kako su učenici u strahu od Židova bili zatvorili vrata. Isus pak došavši k njima najprije im poželi mir, te im zatim pokaza svoje ruke i isto tako probodeni bok. Iznova im reče „Mir vam!“, podari ih Duhom Svetim i posla ih naviještati Radosnu vijest.

Djela Apostolska (2, 1–11), pak, potpuno drukčije opisuju „duhovski događaj“. Ako dobro pogledamo taj zapis možda nam se na prvi pogled čini čudnim, zamršenim, a i djelomično egzotičnim. Nekolicina imena naroda, zemalja koje je ne samo teško zapamtiti nego čak i izgovoriti: Parti, Meda-

ni, Elamljani odnosno Frigija, Kapadocija, Pamfilijska, itd. Dobije se dojam kao da su „lektori“ spavali dok su dotjerivali taj tekst. Možda je trebalo izbjeći ta komplicirana imena i ograničiti se na bit poruke. Rekoh: možda? Ako pogledamo tekst u cjelini, ubrzo ćemo spoznati da je to između ostalog središnja poruka duhovskog (rođendanskog!) izvješća o Crkvi.

Pisac Djela apostolskih, sveti Luka, spominje sva ta imena, jer želi istaknuti katolicitet tj. univerzalnost Crkve u samim njenim počecima. Pisac navodi u ono vrijeme sve poznate zemlje i narode, te time želi pokazati kako Crkva nije samo za neki izabrani narod ili zemlju nego Crkva za čitav svijet. Modernim jezikom govoreno Crkva je od svojih početaka „globalni igrač“ — ili, kako joj samo ime kaže, Crkva je katolička, tj. sveopća, ona koja komunicira u svim „jezicima“, ali u jednom Duhu. Za razliku od današnjega svijeta, u kojem se govori o prvom, drugom ili trećem svijetu, Crkva dakle, od svog rođendana — na Duhove, sama sebe definira kao katolička, sveopća.

I blagdan Duhova želi nam posvjestiti tu značajnu činjenicu, a ujedno nas želi ohrabriti, da napustimo naše egoističnosti i samodopadnosti. A ta univerzalnost prve ili Prve Crkve očitovala se i u tome da su svi pričali svojim jezicima, te da su se unatoč tome uzajamno razumjeli. Duhovsko izvješće to pripisuje Duhu Svetome, da su njegovim posredovanjem nadidene jezične barijere. Ne u tom smislu — barem tako, s pravom, tumači znanstvena interpretacija Biblije, egzegeza — da su lingvistički pričali isti jezik. Ne, nego mentalno, intelektualno, sadržajno dakle vjerski i ljudski su se razumjeli. Jer gdje je Duh Božji na djelu, a ne ljudski interesi, tada jezik nije više problem, tu nema zidova.

Dakle, nije Duh Sveti učinio neku jezičnu uravnilovku, jer ona ne pomiruje i ne povezuje, nego dijeli i doka. Blagdan Duhova nam upravo želi posvjestiti da je različitost potrebna, u jedinstvenosti različitosti duha i jedinstvu djela.

Was ist Glück?

Verehrte Leserinnen und Leser!

Warum bin ich glücklich, und was ist das, was mich glücklich macht?

Die Bibel sagt, dass der Mensch von Gott auf Glück hin angelegt ist. Aber der Mensch hat selbst das von Gott gewollte Glück zerstört. Jesus ist gekommen, um den Menschen zu helfen, den zerstörten Weg zum Glück wieder aufzubauen. Glücklich nennt Jesus jene, die nicht in ihrem Reichtum, ihrer Satttheit, ihrer Fröhlichkeit sich selbst genügen (Lk 6,24f), sondern jene, die in ihrer Armut offen sind für Gottes heilschaffendes Handeln und zugleich ein Herz haben für Gerechtigkeit, Trauer empfinden über das Bestehende, sich einsetzen für die Unglücklichen, für Frieden und Gewaltlosigkeit, einander begegnen mit Sanftmut, Lauterkeit und Herzlichkeit (Mt 5, 3-10).

Kardinal Karl Lehmann sagt, dass wahres Glück nur durch Gnade und Segen Gottes verwirklicht werden kann.

Für Anselm Grün ist Glück die innere Harmonie mit sich selbst. Wenn ein Mensch sich so annimmt, wie er ist, und wenn er das tut, was richtig ist, und wenn es ihm gelingt, die von Gott ihm gegebenen Fähigkeiten dankbar anzunehmen, ahnt er, was wirklich Glück ist.

Warum macht uns Wohlstand, Schönheit, Besitz, Gesundheit, Macht und Erfolg oft nicht glücklich, sondern im Gegenteil ängstlich?

Ein guter Freund von mir hat einmal etwas sehr kluges über das Glück gesagt: „Glück ist immer auf Zeit.“ Und er hat recht, denn, wenn Glück ein Dauerzustand wäre, würden wir die Fähigkeit verlieren, Glück zu empfinden. Was wäre mit unserem Innern, wenn wir das Gesehene und Gehörte auf einmal verarbeiten müssten oder wenn uns tausende Gedanken, Ideen und Eindrücke überfallen würden?

Unter diesem Aspekt können wir auch Unglück und Leid akzeptieren.

Ohne diese Offenheit gehen wir oft unachtsam an den vielen kleinen Möglichkeiten des Lebens vorbei.

Seien wir ehrlich: wie oft nehmen wir die kleinen Glücksmomente überhaupt noch wahr? Was ist das, was uns glücklich macht und wer bestimmt, was Glück ist?

Gott hat uns eine besondere Fähigkeit gegeben, durch die wir Glück empfinden und geben können. Und das ist die Liebe: Liebe zu Gott und Mitmenschen, Liebe zur Natur und auch zu sich selbst. Apostel Paulus schreibt im 1. Korinther Brief: „Wenn ich in den Sprachen der Menschen

und Engel redete, hätte aber die Liebe nicht, wäre ich dröhnendes Erz oder eine lärmende Pauke.

Und wenn ich prophetisch reden könnte und alle Geheimnisse wüsste und alle Erkenntnis hätte; wenn ich alle Glaubenskraft besäße und Berge damit versetzen könnte, hätte aber die Liebe nicht, wäre ich nichts. Und wenn ich meine ganze Habe verschenkte, und wenn ich meinen Leib dem Feuer übergäbe, hätte aber die Liebe nicht, nützte es mir nichts.“ (1 Kor 13, 1-3).

Gott hat uns die Liebe gegeben und er ist die Liebe. Diese Aussage für mich ist eine der wichtigsten Botschaften des Christentums.

Ich als Christ kann Ihnen nicht sagen, was Sie persönlich glücklich macht, aber lassen Sie mich, Ihnen sagen, was mich glücklich macht.

Zuerst bin ich glücklich, dass Gott mir das Leben geschenkt hat, denn das Leben ist das größte Geschenk Gottes.

Ich bin glücklich, dass mir mein katholischer Glaube ein festes Fundament für mein Leben gegeben hat.

Ich bin glücklich, dass mir Familie, Freunde, Mitbrüder, Lehrer und MitarbeiterInnen geschenkt sind, die mich auf diesem Weg unterstützt und begleitet haben.

Ich bin glücklich, dass Gott mich gewürdigt hat, um seine frohe Botschaft zu verkünden.

Es gibt noch vieles, was mich glücklich macht und erfüllt mit Freude, aber ich habe nicht so viel Platz, um es Ihnen hier zu vermitteln.

Im Moment bin ich glücklich, Ihnen diese Zeilen zu schreiben, und wenn dies Sie ein wenig glücklich macht, weiß ich, warum ich hier auf Erden bin.

Möge Ihnen Gott, liebe Leserinnen und Leser, Geist, Herz und Seele öffnen, damit Sie die vielen Momente des Glücks wahrnehmen können, die Gott jedem von uns bietet.

Dies wünscht Ihnen von Herzen

Ihr P. Josip Bebić, Delegat

In Bildung investieren

Dass Einzelpersonen selbstverantwortlich und freiwillig finanzielle Mittel in Bildung investieren, ist im Grunde nichts Neues. Während derartige Investitionen früher jedoch primär Zukunftsinvestitionen in die Bildung des eigenen Nachwuchses, der Kinder, waren, werden sie heute zunehmend zu einer notwendigen Strategie, um die eigenen beruflichen Möglichkeiten und Wege zu sichern und auszubauen.

Was Hänschen nicht lernt, lernt Hans nimmermehr, heißt es im Deutschen. Doch was bis gestern noch gültig war, müsste heute eher lauten: „Was Hänschen nicht lernt, das muss Hans später lernen“. In den letzten Jahrzehnten hat sich nämlich der Anspruch auf permanente Bildung bzw. regelmäßige berufliche Weiterqualifizierungen in allen Branchen und bei nahezu allen Berufsgruppen durchgesetzt. Lebenslanges Lernen heißt das bekannte Schlüsselwort, das die beruflichen Interessen und Perspektiven auf Dauer sichern soll. Wenn man in einer Zeit der strukturellen Veränderungen und des schnellen Übergangs zur Wissensgesellschaft seine Position auf dem Arbeitsmarkt halten bzw. sichern will, kann man sich dieser Entwicklung nicht entziehen. Dabei bedeutet lebenslanges Lernen „alles Lernen während des gesamten Lebens, das der Verbesserung von Wissen, Qualifikationen und Kompetenzen dient und im Rahmen einer persönlichen, bürgerschaftlichen, sozialen bzw. beschäftigungsbezogenen Perspektive erfolgt.“

Gefordert wird eine eigenverantwortliche und bewusst gestaltete Bildungsbiographie, die mit der Arbeitsbiographie mehr oder weniger eng verzahnt ist. Zunehmend wichtig wird es folglich, im biographischen Verlauf immer wieder in Lernaktivitäten einzutreten und den Bildungsfaden niemals zu verlieren. Hierbei gewinnen neben den klassischen beruflichen Weiterbildungen (was früher als Fortbildung bezeichnet wurde) auch allgemeine und politische Weiterbildungen an Gewicht. Das Erlernen frem-

Foto: A. Polegubić

Kroatische Studenten in Deutschland vor den neuen Herausforderungen

der Sprachen ist dafür ein typisches Beispiel. Die heute sogenannten „Schlüsselqualifikationen“ dienen nicht allein der allgemeinen Persönlichkeitsbildung, sondern werden für die Berufs- und Arbeitswelt immer bedeutsamer. Heute zählen hierzu ganz allgemein Kommunikations- und Teamfähigkeit, Kreativität, Medien- und interkulturelle Kompetenz.

Auch die Weiterbildung an Hochschulen ist neben der Lehre und der Forschung als dritte Säule festgeschrieben und soll Hochschulabsol-

Bereiche des Bildungs- und Berufssystems erfasst. Die neuere Entwicklung in Deutschland geht dorthin, individuelles finanzielles Investment mehr und mehr obligatorisch zu machen, und zwar auch für jene Bereiche der Bildung, die historisch in Deutschland weitgehend kostenlos zur Verfügung stehen.

Die unlängsten Studentenproteste, die sich infolge der Aufhebung des erlassenen Verbots von allgemeinen Studiengebühren an deutschen Hochschulen ereigneten, haben die Brisanz

Individuelles Investment in Bildung liegt nicht nur im Trend, sondern verändert sich zunehmend in eine Forderung, die viele Bereiche des Bildungs- und Berufssystems erfasst. Die neuere Entwicklung in Deutschland geht dorthin, individuelles finanzielles Investment mehr und mehr obligatorisch zu machen, und zwar auch für jene Bereiche der Bildung, die historisch in Deutschland weitgehend kostenlos zur Verfügung stehen.

venten und anderen Interessenten mit neuesten wissenschaftlichen Ergebnissen und Verfahren vertraut machen. Denn auch für Akademiker soll die Qualifizierung nicht mit dem erworbenen „Doktorhut“ enden.

Zeit und Geld investieren

Es steigt mit der Bildung und ihrem Wert auch die Höhe der individuellen Einkommen, die in die Strategien der geistigen Formung und des Wissensaufbaus investiert werden. Individuelles Investment in Bildung liegt nicht nur im Trend, sondern verändert sich zunehmend in eine Forderung, die viele

des Themas Bildung aufgezeigt und die wichtige Frage nach dem Wert der Bildung deutlich hervorgehoben.

In unserer Wissensgesellschaft gewinnt Bildung immer mehr an Wert und Gewicht. Gleichsam wächst auch der Beitrag, den der Einzelne in Zukunft für die eigene Bildung leisten muss, indem er sich selbstverantwortlich und aus eigenen finanziellen Mitteln daran beteiligt. Begriffe wie Bildungssparen, Lernzeitkonten, steuerliche Absetzung von Bildungsausgaben und Investitionen in Bildung machen diese Tatsache ganz deutlich.

Antonia Tomljanović-Brkić

Kindererziehung im geschichtlichen Überblick

Innige Liebe zum Kind ist in der Menschheitsgeschichte relativ neu

Kinder sind das wertvollste Gut, das ein Mensch hat. Man ist stolz auf seine Kinder. Eltern in heutiger Zeit sind bemüht ihre Kinder gut und richtig zu erziehen. Das Bewusstsein für Kinder und dementsprechend für die Erziehung ist ziemlich groß. Doch das war nicht immer so. Erziehung ist zu jeder Zeit ein Spiegel der gesellschaftlichen Umstände gewesen, unter denen die Menschen lebten. Es war ein Produkt der kulturellen, religiösen und individuellen Möglichkeiten eines jeden Einzelnen. Die Erziehung kann nur im jeweiligen gesellschaftlichen Zusammenhang betrachtet und verstanden werden. Aus diesem Grunde würde eine Bewertung auch ihre Gültigkeit verlieren. Dennoch scheint manches, was in früheren Zeiten im Hinblick auf die Erziehung selbstverständlich war, heute sehr sonderbar und sogar absonderlich.

Absolutes Gehorsamkeitsprinzip

Innige Liebe zum Kind, liebevolle Fürsorge und sensibles Interesse sind in der Menschheitsgeschichte relativ neu. Kinder wurden über Jahrhunderte hinweg vor allem an ihrer Nützlichkeit bewertet. In der Antike galt das Kind als „unvollkommenes, weil unfertiges Wesen, das dem reifen Mann zu gehorchen hatte“. So betrachtete es Aristoteles und prägte ganz Griechenland der Antike mit dieser Einstellung. In Rom wiederum ging man extremer vor, indem der Vater das Privileg hatte zu entscheiden, ob ein Kind überhaupt leben durfte. In Europa des Mittelalters bis zum Beginn der Neuzeit vor ca. 500 Jahren bestand überhaupt kein Interesse oder gar ein Bewusstsein für Kindererziehung. Kinder waren einfach da und keiner fühlte sich sonderlich verantwortlich für sie. Im Christentum bemühte sich der heilige Augustinus (gestorben 430 n. Ch.) dem Kind wenigstens eine Seele zuzugestehen. Diese schutzlose Seele war aber der ab-

soluten Herrschaft und dem Gehorsam der Eltern ausgeliefert.

Da man im Christentum davon ausging, dass alle Menschen sündhaft zur Welt kommen, bedurfte es der Taufe, die sie dann von der Erbsünde befreie. Trotz der Taufe wurden dem Kind aber Zucht und Ordnung durch rigorose Maßnahmen eingetrichtert. Die Züchtigung und Bestrafung des Kindes wurden als Erziehungsprinzip propagiert. Die Bibel bot mit manchen Auslegungen reichlich Anleitung dafür. Liebe zum Kind galt als schädlich und machte die Eltern zu weich, da sie von der eigentlichen Aufgabe der „Aufzucht“ ablenkte. So wurden Kinder mit rigiden Mitteln zu Gehorsam und Ehrfurcht erzogen. Diese Erziehungsmethode wurde von den Machthabern und den Kirchenmenschen befürwortet, weil man auch gehorsamkeitsgewohnte Bürger brauchte, um seine Machtstrukturen erhalten zu können.

Revolutionäre Ansätze in der Erziehung

Erst mit der Zeit der Aufklärung kam ein Wende in diese dunkle Erziehungsgedankenwelt. „Der Mensch ist frei geboren“ — mit diesem revolutionären Satz von Jean-Jacques Rousseau veränderte sich auch die Situation der Kinder. Da der Mensch von Natur aus „gut“ geboren sei, sollten Eltern versuchen diese ursprüngliche Natur zu erhalten und vor dem Bösen bewahren. Jetzt galt es nicht mehr durch Schläge und Zucht dies zu erreichen, sondern durch manipulative, geschickte Unterwerfung mit Hilfe von Furcht- und Abschreckemitteln. Die Formung des Kindes wurde zum eigentlichen Ziel erklärt. Mit der Industrialisierung kam ein neuer Aspekt der Bildung hinzu. Immanuel Kant prägte eine Vernunftstheorie, die allerdings auch auf absolutem Gehorsam basierte. Mit Sigmund Freud entdeckte man dann die psychische Konstante und begann langsam das Kind auch als eigene Persönlichkeit zu betrachten. Entfaltung, Respekt und die Bedeutung des Spiels wurden zu neuen Begriffen in Bezug auf Kinder.

Mit der „68er Revolution“ jedoch kam die absolute Kehrtwende und radikale Forderung nach einer antiautoritären Erziehung. Erziehung sollte von jedem Zwang befreit werden. Bestrafung und Grenzziehung

wurden jetzt verpönt. Kinder sollten sich frei entfalten können ohne die Einwirkung von Erwachsenen. Dennoch hat diese Revolutionierung das Bewusstsein soweit verändert, dass man einen neuen Weg in der Erziehung eingehen konnte.

Moderne Erziehungsmethoden

Heutzutage liegen all' diese Erziehungsgeschichten weit hinter uns. Der Weg in der Kindererziehung ist lang und hart für die Kinder gewesen. In manchen Kulturen wird zwar noch heute rigoros vorgegangen, aber zumindest in modernen Gesellschaften kann man von einem liebevollen und fürsorglichen Umgang mit Kindern zu meist ausgehen. Kindererziehung ist nicht Nebensache, sondern ist Hauptbestandteil im Eltern-Kind-Verhältnis. Erziehung ist zur engen Beziehung geworden. Moderne Eltern sind bemüht das Beste für ihr Kind zu tun. Das Erziehungsbewusstsein ist relativ weit entwickelt und Kinder werden als Persönlichkeiten respektiert. Sie werden nach allen Kräften gefördert und man versucht alle vorhandenen Fähigkeiten und Interessen zu unterstützen. Dennoch ist es auch heute nicht leicht zu erziehen. Die Bedürfnisse der Kinder sind viel größer als früher. Die Eltern selbst stehen in einer Welt, in der nicht mehr die vorgegebenen Ordnungen existieren. Das Rahmengerüst der Moralvorstellungen, der Obrigkeitseigenschaft und der religiösen Absolutheit ist nicht mehr vorhanden. Deshalb müssen Eltern zunächst individuell ihre persönliche „Ordnung“ finden und haben, um diese an ihre Kinder weitergeben zu können. In einer Welt, in der „gut“ und „böse“ relativiert sind, in der auch Gott seine Gültigkeit bei manchen verloren hat, ist es schwierig eine vernünftige Mitte zu finden. Deshalb ist es umso wichtiger eine christliche Grundlage zu bewahren, um diese Werte auch leben und vorleben zu können. Die Liebe zum Kind braucht nämlich auch eine geistig-moralische Basis, die sich doch in der Erziehung widerspiegelt.

Željka Čolić

U LEITERSHOFENU KOD AUGSBURGA ODRŽANE DUHOVNE VJEŽBE ZA SVEĆENIKE I ĐAKONE

Svećenik i euharistija

Duhovne vježbe za hrvatske svećenike i stalne đakone iz Zapadne Europe održane su od utorka 1. do četvrtka 3. ožujka u Kući za duhovne vježbe biskupije Augsburg „Sv. Pavao“ u Leitershofenu kod Augsburga o temi „Euharistija“, a pod geslom „Razumijete li što sam vam učinio? (Iv 13, 12)“ u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta. Na vježbama se okupilo 70 hrvatskih svećenika i dva stalna đakona te tri albanska svećenika, a vodio ih je karmelićanin iz Zagreba o. Vjenceslav Mihetec.

Sve je na početku pozdravio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić kazavši pritom kako su duhovne vježbe najprikladniji trenutak da se okrenemo prema sebi samima i promatramo svoj život stavljajući se pred ogledalo Božje Riječi; da odbacimo ono što ne valja i da ispravimo ono što je krivo. „Vrijeme duhovnih vježbi je jako dragocjeno. Neka nas prati Božja blizina i neka Božje svjetlo rastjera tamne oblake kako bi nas Božji duh ispunio snagom i naše lampe napunio Božim uljem da bi ponovno naša svjetlost svjetlila pred nama u punom sjaju da ljudi vide naša dobra djela i slave Oca našega Nebeskoga.“

Svoju poticajnu riječ uputio je i ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu mr. vlč. Pero-Ivan Grgić koji je okupljenima prenio pozdrave biskupa obiju hrvatskih biskupskih konferencija. Ujedno je podsjetio na uputu „Erga migrantes caritas Christi“ (Kristova ljubav prema seliocima), koju je objavilo Papinsko vijeće za pastoral selilaca i putnika, a koja je nedavno objavljena i na hrvatskom jeziku u izdanju „Kršćanske sadašnjosti“. Pozdravnu riječ uputio je i novi voditelj Hrvatske katoličke misije Augsburg fra Ante Pranić podsjetivši kako je taj njemački grad posebno poznat kao mjesto pomirbe između katolika i protestanata.

Tijekom vježbi o. Mihetec je govorio o meditacijama pod naslovom:

Svećenici koji okupljaju naš narod u inozemstvu trebaju mu ponuditi Kristov kruh, Kruh koji je s neba sišao i Kruh koji će ih dovesti u nebo.

„Neka ljudi posjeduju“, Iv 6, 1-15; „Mnogi(...) odstupiše više nisu išli s njime“, Iv 6, 60-71; „(...) približi im se Isus pode s njima“, Lk 24, 13-35 i „(...) jer od Gospodina primih što vama

Voditelj duhovnih vježbi o. Vjenceslav Mihetec

predadoh“, 1 Kor 11, 17-34. Između ostalog je istaknuo: „Svećenici koji okupljaju naš narod u inozemstvu trebaju mu ponuditi Kristov kruh, Kruh koji je s neba sišao i Kruh koji će ih dovesti u nebo. To je stvarnost koju ljudima treba predložiti, posvjedočiti i svjedočkim putem povesti narod naprijed da se ne izgubi i da ne klone na putu. Jer i ovaj kruh koji su došli zaraditi za svoje obitelji, koji su došli podići svoje domove i pomoći svome narodu pomalo zasićuje, ali ih ne siti, pritom ostaju prazni. U taj život je uvijek i uvijek iznova potrebno ugrađivati istinu o Kruhu koji s neba silazi, koji će ih osposobiti da s voljom prihvate život i da tim životom izvrše volju Očevu. To je težak zadatak posebno za svećenike. I zato je potrebno da i svećenici sjednu s Isusom za stol, potrebno je da ga i oni čuju, da mu i oni kažu što im je na srcu, da mu otvore čistu dušu da ih On ispuni svom Riječju, svojim Tijelom i svojom Krvlju, kako bi bili tijelo i krv Kristova koje se dijeli i koje hrani ovaj narod koji im je Bog povjerio. Kad čovjek gleda rasip, kad gleda da ostaje sam i kad gleda da ga ljudi trebaju radi svega drugoga više nego radi Boga, onda i svećenici dolaze u stanje koje se zove kriza. Kriza može imati dva pravca: da odvede daleko do udaljenja ili da uvede u provjeru, da se vidi što i kako učiniti i kako izvršiti Božju zapovijed.“

Na vježbama su sudjelovala 73 svećenika i 2 stalna đakona

Tekst i snimka: A. P.

RÜSSELHEIM

Duhovni susreti

Klanjanje pred Presvetim

Papa Ivan Pavao II. na svečanoj je misi u bazilici sv. Petra u Vatikanu otvorio „Euharistijsku godinu“ 17. listopada prošle godine.

Nakon toga u mnogim se župama organizira tjedno klanjanje pred Presvetim, a na prve nedjelje u mjesecu, održava se blagoslov s Presvetim na kraju nedjeljnog misnog slavlja. Tako se čini svakoga petka i u kapelici Isusova Uzašašća na nebo u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Rüßelsheimu i svake prve nedjelje u mjesecu u crkvi Presvetoga Trojstva u Hasslochu.

Na nedjeljni sat klanjanja u HKM Rüßelsheim redovito dolazi dvadesetak vjernika u dobi od 8 do 66 godina. Za vrijeme klanjanja pjevaju se euharistijske pjesme, čitaju se euharistijska razmatranja, mole se krunice i litanije na čast Isusu. Redovito se ta pobožnost završi pjevanjem Gospinih pjesama. Često sve na odlasku iz kapele kruhom ponudi Anda Tovilo iz Flörsheima, za koji se kaže da je ponajbolji kojega peku Hrvatice u Rüßelsheimu.

ristijska razmatranja, mole se krunice i litanije na čast Isusu. Redovito se ta pobožnost završi pjevanjem Gospinih pjesama. Često sve na odlasku iz kapele kruhom ponudi Anda Tovilo iz Flörsheima, za koji se kaže da je ponajbolji kojega peku Hrvatice u Rüßelsheimu.

Duhovni seminar

Seminar molitve i duhovnog ozdravljenja održan je od 25. do 27. veljače u HKM Rüßelsheim. Seminar je vodio bosanski franjevac

Okupljeni vjernici za vrijeme klanjanja Presvetom

fra Ivo Pavić. Na seminaru su se okupili vjernici iz više hrvatskih misija i gradova iz Njemačke, a bilo je i onih koji su došli iz susjednih država.

Berislav Nikić

MAINZ

Hrvati na ekumenskom susretu

Mladi uz križ Svjetskoga dana mladeži i Gospinu ikonu

Skupina mladih Hrvatica i Hrvata iz Hrvatske katoličke misije (HKM) Mainz, predvođena voditeljem HKM fra Josipom Klarićem, sudjelovala je u subotu 26. veljače u Mainzu u ekumenskom susretu pod geslom „Križ pokreće. Noć, koja pokreće“ s križem Svjetskoga dana mladeži koji će se održati sa Svetim Ocem u kolovozu u Kölnu. Susret je organizirao Katolički centar za mlade, Vijeće njemačke katoličke mladeži iz dekanata Mainz i Evangelika mladež iz toga glavnoga grada njemačke Savezne države Rheinland-Pfalz. Susret, u kojem su s katoličke strane sudjelovali između ostalih i pomoćni biskup biskupije Mainz dr. Ulrich Neymeyr i dekan grada Mainza

vlč. Schmitz, a s evangeličke dekan grada Mainza pastor Böhm, započeo je u evangeličkoj Kristovoj crkvi pod geslom „Prilaziti jedan drugome“. Nakon prve postaje susreta mladi su križ Svjetskoga dana mladeži i Gospinu ikonu nosili kroz grad Mainz do sljedeće postaje — katoličke crkve sv. Christopha koja je uništena točno prije 60 godina u savezničkom bombardiranju Mainza te je tako neobnovljena ostala znak sjećanja na to teško vrijeme. Susret je nastavljen u katedrali do jutra gdje su se mladi okupili u molitvi, a pružena im je mogućnost i drugih duhovnih sadržaja. Susret je završio jutarnjom molitvom u nedjelju 27. veljače.

Tekst i snimka: A. P.

OBAVIJEŠTI

25. jubilaro hodočašće Hrvata katolika iz biskupije Rottenburg-Stuttgart u marijansko svetište Zwiefalten održat će se na svetkovinu Presvetog Trojstva u nedjelju 22. svibnja. Od 10 sati je prigoda za sv. ispovijed, a svečano misno slavlje u 11.30 sati predvodi kardinal Josip Bozanić. U popodnevnom programu bit će priredjen vjersko-kulturni program. Ovogodišnje hodočašće organizira Hrvatska katolička misija Stuttgart-Zentrum, a na misi pjevaju zajedno mješoviti zborovi hrvatskih katoličkih misija Stuttgart-Zentrum i Stuttgart-Bad Cannstatt.

NATJEČAJ ZA PASTORALNU SURADNICU

HKM St. Gallen u Švicarskoj traži pastoralnu suradnicu za puno radno vrijeme.

Uvjeti natječaja: 1. Završen teološki studij ili studij katehetike na katehetskom institutu; 2. Završen institut za crkvenu glazbu ili odgovarajuća glazbena naobrazba.

Napomene: 1. Kandidirati se mogu isključivo osobe koje imaju uredne boravišne i radne isprave u Švicarskoj ili nekoj od zemalja Europske unije; 2. Svi koji su zainteresirani za natječaj, neka se, najkasnije do 31. travnja 2005. pismeno obrate na službeni naslov: HKM St. Gallen, Paradiesstrasse 38, 9000 St. Gallen, CH

BERLIN

Podsjećanje na Isusovu žrtvu

Pokornička procesija katolika koju već tradicionalno Biskupija Berlin organizira u vrijeme korizme, okupila je više stotina vjernika različitog porijekla i jezika. Sudionici procesije su se okupili u crkvi sv. Klementa u općini Kreuzberg, gdje je sjedište Hrvatske katoličke misije. Nakon molitve vjernici su kroz središte glavnog njemačkog grada,

Vjernike su predvodili pomoćni biskup Weider i voditelj misije o. Cirko

pronijeli pet metara dugi i teški križ kao sjećanje na patnje, muku i smrt Isusa Krista. Na ovom simbolički prikazanom Kristovom teškom putu, vjernike su predvodili Wolfgang Weider, pomoćni biskup Berlinske Biskupije, i fra Petar Čirko, voditelj Hrvatske katoličke misije.

Ispred crkve sv. Bonifacija vjernicima Hrvatske katoličke misije, koji su tradicionalno među najbrojnim sudionicima, pridružili su se i pripadnici njemačkih katoličkih župa i stranih dušobrižničkih centara. Nakon jednosatnog zajedničkog hoda, vjernici su u bazilici sv. Ivana, koja je oдавно centar poljske katoličke zajednice Berlina, uzdigli križ i postavili ga u postolje. Zajednički misni obred i molitvu na više je jezika predvodio pomoćni biskup Wolfgang Weider, a koncelebrirali su broj-

ni crkveni dostojanstvenici — apostolski nuncij Erwin Josef Ender, generalni vikar Ronald Rother, referent za strane misije Krystian Respondek, voditelji njemačkih župa kao i Portugalske, Poljske, Filipinske, Vijetnamske i Hrvatske katoličke misije koje djeluju u Berlinu.

Zahvaljujući svim sudionicima, a osobito vjernicima koji su tijekom pokorničke procesije ulicama Berlina, nosili teški križ, pomoćni biskup Wolfgang Weider je prenio i pozdrave kardinala Georga Sterzyskog, spriječenog nazočiti ovom tradicionalnom preduskršnom obredu važnim obvezama.

„Naša je velika zadaća da nosimo križ kao znak naše povezanosti s Njim koji je na križu radi našega spasenja razapet“, rekao je u propovjedi biskup Weider. **Tekst i snimka: S. Breljak**

SINDELFINGEN

Obnova i seminar

Korizmena duhovna obnova

Ravnatelj Franjevačkog instituta za kulturu mira fra Božo Vuleta vodio je od 18. do 20. veljače duhovnu korizmenu obnovu u Hrvatskoj katoličkoj misiji Sindelfingen u organizaciji njezina voditelja fra Marinka Vukmana. Fra Božo je tijekom večeri držao predavanja na kojima je tijekom obnove sudjelovalo oko 1000 sudionika, među kojima su bili i oni iz okolnih misija. Posebno je bilo svečano i na nedjeljnoj sv. misi u crkvi Presvetog Trojstva u Sindelfingenu koju je predvodio fra Božo Vuleta. U vrlo nadahnutoj propovijedi osvrnuo se na evanđeoski tekst o preobraženju Gospodnjem u životu čovjeka. Misu je pratio psalmima i pjevanjem Zbor mladih HKM Sindelfingen. „Kako povećati razumijevanje u obitelji“, bila je tema nedjeljnog završnog predavanja. Fra Božo Vuleta je istaknuo kako je Isus pravi Bog i pravi čovjek i da upravo tu treba čitati ono što vrijedi za nas, za čovjeka, trebamo ulagati veliki napor za — biti čovjekom. Roditelje je upozorio kako oni nisu gospodari, već posrednici djetetova života, a tek da je sazrijevanje djetetove, čovjekove osobe novo rođenje koje traje i bolan je životni proces. Ukazao je roditeljima kako često svojom posesivnom ljubavi guše djecu te ih tako

čine nesposobnima za život, a da Bog podržava ljudsku potrebu za samostalnošću, slobodom, osobnošću te da pod ucjenom ne moramo ni s kim živjeti.

Domaćin fra Marinko izrazio je zadovoljstvo uspješnošću duhovne obnove te počastio sudionike prigodnim domjenkom.

Seminar za ženidbu

U HKM Sindelfingen nedavno je održan i četverodnevni seminar za ženidbu na kojem je sudjelovalo čak dvadeset i pet budućih bračnih parova iz Sindelfingena, Esslingena, Reutlingena, Tübingena, Mannheima. Na pitanja što je brak, bračno zajedništvo, roditeljstvo, međusobno razumijevanje, tolerancija, partnerstvo, što donosi život u zajednici supružnika i kako izbjeći već na početku zajedničkog života nesuglasice, prevladati ih, buduću su supružnici saznali s raznih vidova i razina, a posebice s motrišta Katoličke Crkve. S psihološkog, znanstvenog motrišta parovima je održala predavanje bračna savjetnica, psihologinja Zrinka Luić-Vrhovac, o odgovornom roditeljstvu izlagala je s motrišta Crkve s. Emanuela Škarica. O svojim dugogodišnjim uspješnim brakovima s po troje i četvero djece govorili su im supružnici Raić i Jelać iz Stuttgata. Posljednje završne

Sudionici su pratili predavanja sa zanimanjem

nedjeljne večeri brak je kao zajednicu čovjeka — muškarca i žene sudionici ma obrazložio fra Marinko Vukman s biblijskim i crkvenim institucionalnim tumačenjima istaknuvši kako je sakrament ženidbe dug ljubavi prema svome narodu, te upozorio na duhovnu, unutarnju pripremu budućih supružnika na taj životno važan presudni sakrament, a odgovaro je i na mnoga zanimljiva suvremena prijeporna pitanja, stavove Crkve o pravu nerođenih na život, neradnoj nedjelji i sl. Svi su se parovi odlučili na crkveni brak zato što su vjernici, a ne zato što je to tradicija, kazali su. Svima je na kraju dobre želje na putu u bračne i nove životne vode izrekao fra Marinko s prigodnim domjenkom i priznanjima. **Tekst i snimka: B. Lukan**

Posjet biskupa Komarice

U tijeku posjeta njemačkim saveznom državama Donja Saska i Schleswig - Holstein biskup Komarica susreo se s državnim dužnosnicima, gospodarstvenicima, predstavnicima vjerskih zajednica te hrvatskim iseljenicima.

Banjalučki biskup Franjo Komarica u pratnji ravnatelja Caritasa Banjaluke biskupije prelata dr. Miljenka Aničića boravio je od 2. do 6. ožujka u posjetu državnim i crkvenim institucijama u njemačkim saveznom državama Donja Saska i Schleswig - Holstein. U gradu Osnabruecku u sjedištu istoimene biskupije razgovarao je s generalnim vikarom mons. Theom Paulom i članovima ordinarijata o trenutačnim prilikama katolika u Bosni i Hercegovini. U sjedištu Njemačke savezne zaklade za okoliš razgovarali su s generalnim tajnikom dr. Fritzom Brickweddeom i njegovim suradnicima o mogućnosti otvaranja Europske akademije u Banjoj Luci. Za biskupa Komaricu upriličio je svečano primanje nadgradonačelnik Hans - Juergen Fip u povijesnoj vijećnici u kojoj je nakon tridesetogodišnjeg rata 1648. godine sklopljen Vestfalski mir. U svome govoru, prigodom uručivanja biskupu Komarici spomen - odličja toga „grada mira“, nadgradonačelnik Fip se prisjetio dramatičnog biskupova apela iz 1992. godine da se ne dopusti širenje rata iz Hrvatske u Bosnu i Hercegovinu. „Taj apel, nažalost, nije bio uvažen i došlo je do strašne tragedije u toj zemlji“, rekao je Fip. Zahvalio je biskupu na dobro poznatom mirotvornom djelovanju i zauzimanju za obespravljenе ljude koje se pročulo i u Osnabruecku i zamolio ga da bude i ubuduće „postojani branitelj i promicatelj istine, pravde, opraštanja i pomirenja među narodima u Bosni i Hercegovini“.

U gradu Lingenu, u duhovno - obrazovnom centru biskupije Osnabrueck biskup Komarica i prelat Aničić razgovarali su s članovima Udruge Ludwig Windhorst, a potom je biskup održao predavanje o temi „Aktualni izazovi za Katoličku Crkvu u BiH i njezini doprinosi za liječenje ratnih rana i izgradnju bolje budućnosti te u mnogo čemu specifične zemlje“. U Hannoveru je banjalučki biskup razgovarao s državnim tajnikom i predstavnicima ministarstava za poljoprivredu i gospodarstvo o pokretanju nekoliko gospodarskih projekata u banjalučkom i livanjskom kraju.

U gradskoj je vijećnici razgovarao s gradonačelnicom dr. H. Moening o otvaranju „Škola za Europu“ u Banjoj Luci, Livnu i Bihaću.

U sjedištu Njemačke Evangelike Crkve razgovarao je s biskupom dr. Köppeom i zamjenicom Antje Heider - Rottwillen o potrebi većeg zauzimanja napose kršćana u obrani kršćanskog dostojanstva i ljudskih prava gdje je to ugroženo. U sjedištu Hrvatske katoličke misije u Hannoveru biskup Komarica i prelat Aničić susreli su se s voditeljem misije o. Nikolom Miočem, njegovim suradnicima i većom skupinom vjernika iz BiH koji su pokazali veliko zanimanje za prilike, napose u banjalučkom kraju, Bosanskoj posavini i Srednjoj Bosni.

U svim susretima biskup Komarica i prelat Aničić nastojali su svojim sugovornicima realno prikazati aktualne prilike u kojima se nalaze katolici, ali i nekatolici na području Banjalučke biskupije i cijele BiH. Predlagali su i konkretne projekte s područja poljoprivrede, infrastrukture, male privrede, školstva, odgoja i obrazovanja u svrhu omogućavanja povratka prognanih, otvaranja novih radnih mjesta te poželjnog odgoja i obrazovanja mladih. Svi su sugovornici pozorno pratili njihova izlaganja, odobravali biskupove humane nakane i molbe, a za neke od predloženih projekata dogovorena je daljnja suradnja u cilju moguće pomoći da se ti projekti i ostvare. Biskup Komarica i prelat Aničić dali su intervjue za mjesna sredstva javnog priopćavanja. Biskup je Komarica posjetio i HKM u Braunschweigu i razgovarao s voditeljem misije don Antom Kutlešom. U nedjelju 6. ožujka biskup Komarica boravio je u HKM u Hamburgu,

gdje je predvodio dvije mise na kojima se okupilo mnoštvo hrvatskih iseljenika. Voditelj misije o. Mirko Jagnjić predstavio je biskupa vjernicima kao „borca za čovjeka i njegovo dostojanstvo“. Biskup Komarica pozvao je vjernike da se ne dadu zavesti „od lažnih proroka modernog potrošačkog društva u sadašnjoj svojoj sredini, nego da ponovno otkriju vrijednost svoja zavičaja i ubuduće ostanu vjerni svojim pradjedovskim korijenima i vrednotama koje su upoznali u krilu svoje Crkve“. Nakon misa biskup se zadržao u razgovoru s mnogim članovima misijske zajednice, posebno s onima iz svoje biskupije i iz Vrhbanske nadbiskupije. Na jednoj od misa kao i na susretu s vjernicima bio je nazočan i generalni konzul Republike Hrvatske Žarko Plevnik. Istoga dana prelat Aničić je u Hannoveru predvodio misu za njemačke vjernike kao i za vjernike tamošnje Hrvatske katoličke misije. U obje naše misije vjernici su dali svoje priloge za potrebe Banjalučke biskupije.

(IKA/KTA)

NEUSS

Novo vodstvo Hrvatskoga svjetskog kongresa za Njemačku

Usubotu 5. ožujka u Kloster „Immaculata“ u Neussu, održan je 10. jubilarni Sabor Hrvatskoga svjetskog kongresa za Njemačku. Počelo je sv. misom koju je predvodio mr. Slavko Majić. Poslije sv. mise u dvorani Klostersa pjevanjem „Lijepe naše“ i odavanjem počasti palim braniteljima u Domovinskom ratu počeo je rad Sabora. Za predsjednika je izabran Branko Marić, a za dopredsjednike Karl Müller i dr. Ivan Galešić.

Jakov Vranković

ANTON TAMARUT, iz zbirke pjesama „Sjemenke svjetlosti“, Društvo hrvatskih književnika, ogranak u Rijeci i Naklada „Vitagraf“ d.o.o., Rijeka, 2004.

Molitva galebova

More se kao djevojčica zaigralo
Pred zlatnim ogledalom
A sunce se kao dječak niše u plavoj ljujašci
Dva galeba na krovu samostana
Kao dva bijela redovnika
Sklopljenih krila mole za sunce i more

Slika Božja

Bože, tvoja sam slika
Nemoj me prodati
niti zamijeniti
za drugu
Nemoj me objesiti na zid
Pusti me da svaki dan
budem isti
I drukčiji
Kao ti

Sprijatelji se sa sobom

Ne prepiri se s pijetlom
I ne kuni magarca
Pruži torbu zvonaru
Zaveži zvona
I ne reži na psa
Ne pravi od milostinje glazbu
I toranj od suhoga kruha
Sprijatelji se sa sobom
I susjedu upali svijecu

Tajna vedrine

U rascvjetanom licu
Krije se tajna vedrine
Ono me kao sunce nježno
Miluje i pruža bližnjima

Zaljubljeni mjesec

Zaljubljeni mjesec
Cijelu je noć zavirivao u sobu
Budilo me
i pitao za tebe

Pozlata noći

Kad se vratiš
I ovdje će biti sunčano
Snježne pahulje rastopit će se
U plave cvjetove
Miris doline Tamar
Kojim se časte zvijezde
Opojit će i naša tijela
I trajat će pozlata noći
Sve dok sunce bude izlazilo
Iz duše

Dječak suncokret

Na moj su suncokret pale
Pahulje snijega
On im se raduje kao dijete
A ja se kao sunce
na prstima prikradam
I poljupcima posipam
Moje zlato
Da ne ozebe

Otok kao oblak

Otok je postao oblak
Mekan i topao kao jastuk
Mjesec se zaljubio u nj
Pa ga opisuje i slika
Sa svih strana

Pred katedralom

Sveci pred katedralom
ogrebenih lica
I poderanih haljina
Neki bez ruku
Kad bi i htjeli
nemaju čime
Moliti za pomoć
Oči su im suhe od tuge

Noćni anđeo

Anđeo orošenih krila spustio se
Baršunastim nitima noći
U proziru prašinu duše
U suhu brazdu tijela
Položio srebrnu sjemenku neba
povjerio zaljubljenom mjesecu
Na čuvanje plavog psa
Tek sam ujutro primjetio da su vjede
Nabrane kao zavjese u kazalištu
Cijelu noć ostale širom otvorene
Na sreću nitko nije zalajao na psa
Niti mjesecu stao na put

Označi me poljupcem

Daj mi radije svoju ruku
Nego čarobi štap
Draža mi je lanena košulja
Nego barokni plašt
Umjesto trona
Pruži mi ruku
Umjesto krune
Mjesto kraj tebe
Označi me poljupcem
I čuvaj kao trstiku na vjetru

Posudi mi krila

Ne presvlači se
Ostani u sunčanoj košulji
Ne briši se
budi rosa na listu
Ne obuvaj sandale
Osvježi veli žal
Ne sklapaj krila
Posudi ih mojim mislima

Urezivanje glazbene poetičnosti u liturgijsku zbilju

Ivan Žan, „Dodite, kličimo Gospodinu“, duhovne skladbe, Grad Novalja, Novalja, 2004., 175 str.

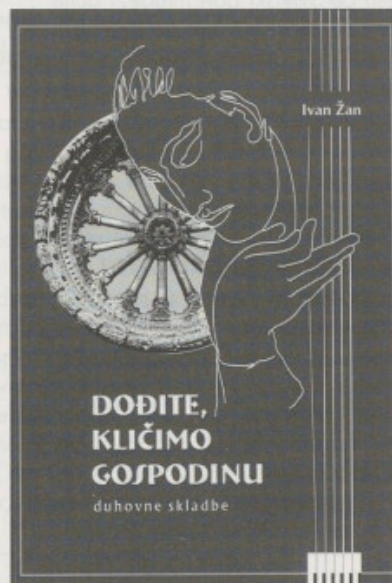
Svaki novi pokušaj koji glazbi na istančan i na životan način pruža pridjev liturgijski, u današnjem vremenu naporna traženja vjerodostojne glazbe za liturgiju, dragocjen je. U tome traženju jasno je tek da se korak ne smije prepustiti izgubljenosti i povodljivosti za nejasnim kategorijama „svetoga“, numinoznoga. Kršćanski pristup otkrivanju i primjeni liturgijske glazbe mora neizbježno početi od objavljene Riječi. Glazba u svojem ustroju posjeduje relaciju, odnosnost, očitu u titraju riječi. U rudniku koji čuva otajnu „sigurnu nesigurnost“ nailazimo na antropo-teološke pilastre, bez kojih bi bilo koji, pa tako i glazbeni kršćanski govor bio nerazumljiv.

Liturgijsko pjevanje je tumačenje Objave, jer rada začudnost i ushit provreo iz Riječi. Ono je i hermeneutika otajstva, jer čovjeka vodi u prostore sklada i značenja riječi, udahnujući mu životni dah stvorenoga smisla koji kršćanina čini duhovski drukčijim od svega stvorenoga. Božja slava je neizreciva, ali je čovjek njezin glas. Liturgijski je pjevač „hagiograf“, sveti pisac koji koristi glas da bi u sebi osjetio i objavio vječni govor vječne Riječi. Možda je u tome vidljiva istinitost i hasidske mudrosti jednoga rabina koji reče: „Ako vam nije jasno to što sam vam govorio, poslušajte kako pjevam i zacijelo ćete se naći u suzvučju s riječju.“

Govoreći o liturgijskoj glazbi ne bi bilo dobro usvojiti stav idealista, prema kojima bi se glazba sastojala od odjeka načina otvorenih za kretanje nečije subjektivnosti te bi tako ostala subjektivna i u svojoj objektivnosti, jer kršćanska glazba izvire iz Apsolutnoga koji je — ostajući nedohvatljiv — ponizio sama sebe i postao „ljudima sličan“. Ne bi bio dobar niti stav romantičara, prema kojima glazba omogućuje osjećaj zanosa i obuzetosti, melodije bi bile odjek božanskoga, ali nepoznatoga. Naše je pjevanje govor povezanosti Riječi i Sklada koji imaju vlastita imena: Sin i Duh Sveti. Neprimjeren bi bio i stanovit funkcionalizam u kojemu bi glazba imala puku odgovornost

ukrasnu ulogu, ali je važna sinergija glazbe i liturgijskoga čina, blagost molitve ili svečanost; to je sinergija koja proizlazi iz simboličkoga ustroja njezine sakramentalne svetosti.

U glazbenim radovima Ivana Žana treba prepoznati njegovo nastojanje, traženje, urezivanje glazbene poetičnosti u liturgijsku zbilju. Njegova je uporišna točka konkretna liturgijska zajednica i njezina slavlja, sa svim poteškoćama i obrednim zahtjevnostima na granici baštinjenoga i

osjećaja da liturgija traži novi izričaj. U svojim skladbama Žan želi u glazbu pretočiti koncilski postulat, osobito njegov prvi dio: „Sveta će glazba (...) biti to svetija što se tješnje poveže s liturgijskim činom, bilo da ugodnije izrazi molitvu, bilo da promiče jedinstvenost, bilo da svete obrede obogati većom svećanošću“, (Sacrosanctum Concilium, 112). Na mnogim mjestima vidi da je riječ baš o glazbi za liturgiju te time snažnije postavlja nove okvire za istinsku liturgijsku glazbenu umjetnost koja će odgovarati obrednoj cjelini liturgijskih čina na način nove glazbe. Vidi se također pokušaj da korjenito zaživi simbioza svakodnevna govora, a posebice glazbenoga, s liturgijskim slavljem. Riječi i geste, slušanje i gledanje, miris i okus, ritmovi i melodije

liturgijskoga slavlja su božansko-ljudski, a to znači „sažetak čovječstva i božanstva“, očovječenje i pobožanstvenjenje, u jedinstvu životne razmjene utjelovljenja Božje Riječi u čovjeka.

Svima koji poznaju ovog revnog skladatelja neće biti začudno što se u njegovoj pjesmarici našlo puno ljubavi za psalme. No, jednako tako, poznavateljima pavlovskih poslanica neće promaknuti ustroj koji kao da slijedi poticaj iz Poslanice Efežanima. „Punite se Duhom! Razgovarajte među sobom psalmima! Pjevajte i slavite Gospodina u svom srcu! Svagda i za sve zahvaljujte Bogu i Ocu u imenu Gospodina našega Isusa Krista“, (5, 18-20). Zahvala jest euharistijski čin od kojega započinje i na koji se vraća svaka kršćanska pjesma. Nije stoga čudno što je Žan gradio i ustroj pjesmarice tako da odgovara ustroju euharistijskoga slavlja. U njemu je pozornost usmjerio osobito prema, psalmskomu rodu u kojemu se najjasnije očituje ozračje proročkoga glasa vjernika. Osim njih, pjesmarica ističe i zazive, himne, zbarske skladbe i skladbe za djecu i mlade. U pjesmarici se osjeća naznaka iskarak koji bi malo-pomalo trebao postati istinski hod u spajanje onoga što je tijekom stoljeća razdvojeno: ordinarij i proprij. Zato pozornost privlači i naslov „Misa u vremenu kroz godinu“, liturgijski naslov koji pojačava povezanost glazbenoga djela s obrednim vremenom, prostorom i slavljem. Nadam se da će ta nova obilježja (i terminološke naravi) voditi prema novome duhu liturgijskoga pjevanja.

Pustimo stoga pjesmarici da postigne svoj smisao, da ju vjernici počinju pretvarati u svoj glas, tijelo, molitvu... Kada pjesmarica nestane s papira i kada papir bude suvišan, a njezine se note nađu pod zvjezdanim svodovima tamjanom i zajedništvom braće i sestara ispunjenih crkava ili se u žurbi svakodnevice čuju istrgnuti tonovi u molbi ili zahvali Bogu Radosnom viješću ispunjenih lica, vjerujem da će se i za Ivana Žana naći poneka zahvala, a njemu vratiti radost za trud i molitvu iz koje su rođene ove skladbe.

Ivan Šaško

XX. SVJETSKI DAN MLADEŽI — KÖLN 2005.

Prihvatiti jedinstvenu priliku

|| Svjetski susret mladeži krije jedinstvenu priliku za naš pastoral mladeži i tu priliku ne bismo smjeli proigrati! ||

Pismo biskupa dr. Franza-Josefa Bode, predsjedavajućeg Komisije za mlade Njemačke biskupske konferencije, suradnicima Svjetskoga dana mladeži:

Početak godine, na Međunarodnoj pripravnoj konferenciji u Bensbergu, 250 odgovornih ljudi, sa svih kontinenata, iz 70 nacija za pripremu Svjetskog susreta mladeži, moglo je doživjeti teret iščekivanja, nade i spremnosti. Osobito dojmljiv bio je posjet Marijinom polju kod Kerpena/Frechena. Na području gdje će se održati velika svečanost Svjetskoga dana mladeži iskopana je zemlja svake nacije te nasuta u mali brežuljak. Tlo se u pravom smislu pripravlja za veliku svetkovinu vjere. Kada stignu mladi iz cijelog svijeta, već ih očekuje nešto iz njihove domovine, a mi u Njemačkoj imamo „bogatstvo naroda“ već simbolično među nama. Veličanstveni znak! „Podigni oči, obazri se: svi se sabiru, k tebi dolaze. Srce ti trepti od radosti i široko se otvara“, (usp. Iz 60,4). Ove su se riječi ondje iskusile.

Umreženost svih snaga

Da bi to iskustvo ovdje — u sljedećim mjesecima u biskupijama i potom u Kölnu — što više ljudi imalo, za to se zauzimaju bezbrojni (mladi) ljudi u mnogim mjestima i na svim razinama. Za to zauzimanje ja sam kao predsjedavajući Komisije za mlade Njemačke biskupske konferencije osobito zahvalan. Još nikada u Njemačkoj nismo imali takvu umreženost svih snaga pastora mladih i rada s mladima s jednim zajedničkim i velikim ciljem! Još nikad se nismo mogli pokazivati u gostoljubivosti prema mladim ljudima iz više od 140 zemalja! Još nikad se tako mnogi nisu

bavili tako dubinski jednom duhovnom „crvenom niti“.

Došli smo se NJEMU pokloniti! Evandjelje o Tri kralja (Mt 2,1-12), sa svojim osnovnim pokretima, postalo je upravo vodećom „idejom vodiljom“ za pastoralna promišljanja i planiranja: orijentirati se, zajedno krenuti, tražiti, susresti, stići na cilj makar i zaobilaznicom, klanjati se, vratiti se drugim putem. Što se više mladih ljudi upuste u ovu umreženost i produbljene i u svjetsku širinu naše Crkve, tim će Svjetski dan mladeži dulje trajati nego što traje. Da se pritom vide i mladi odrasli, studenti i mladi koji već rade u svom pozivu, to je za budućnost od presudne važnosti.

Ne dolazi li ovaj Svjetski dan mladeži sa svojim golemim logističkim i financijskim obujmom ipak u nevrijeme s obzirom na financijsku i personalnu krizu u Crkvi, s obzirom na nezaposlenost, nesigurnu perspektivu, pad blagostanja i siromaštvo u našoj zemlji? (...) On upravo zbog toga dolazi u pravo vrijeme (...).

Izazovnost jednostavnog simbola križa

Dosadašnji put Križa Svjetskoga susreta mladeži kroz našu zemlju ohrabruje me u nadi i za naknadno oživljavajuće djelovanje za duhovnost i dušobrižništvo mladih. Oni su sami mnogostruko mogli iskusiti, što izaziva jednostavni simbol križa, kako je dirnuo tisuće i stotine tisuća ljudi, koji su ga dotakli i donijeli na mjesta našega življenja, naše ljubavi i našeg trpljenja: na mjesta tamne prošlosti naše povijesti, na mjesta pomirenja, na raskrižja mladenačkih životnih putova, na mjesta radosti i nade. Taj dirljivi put ostavio je duboke tragove. U posljednjih 40 dana puta križa od Dresdena do Kölna to će se još jednom zgusnuti.

Dakako, drage sestre i braćo, tu i tamo javljaju se sumnja i nesigurnost.

Biskup Bode (desno), predsjedavajući Komisije za mlade NJBK

Ne dolazi li ovaj Svjetski dan mladeži sa svojim golemim logističkim i financijskim obujmom ipak u nevrijeme s obzirom na financijsku i personalnu krizu u Crkvi, s obzirom na nezaposlenost, nesigurnu perspektivu, pad blagostanja i siromaštvo u našoj zemlji? Ako se tako promatra, nekim možda smeta Svjetski dan mladeži. Ali, prema mom mišljenju, on upravo zbog toga dolazi u pravo vrijeme, jer nam pokazuje: da u svemu što nas opterećuje ne rezigniramo; ima mnogo mnogostrukih snaga pozitivnog rada s mladima i za mlade, koji sada u zajedničkom zauzimanju jasnije istupa i daje nove nadonosne impulse; ima iskustava razgradnje i prekida, ali i proboja i novih perspektiva.

Radost vjere

Kako se ne bismo okretali samo oko sebe, dajmo se izazvati i pokrenuti često neopterećenom radošću vjere naših sestara i braće iz dalekog svijeta. Osim toga Crkva zadobiva lice i profil u susretu s tolikim kršćanima, ne naposljetku s odgovornima u Crkvi, s biskupima i dakako s Papom. Upravo u svojoj sadašnjoj velikoj slabosti on povjerava mladima da odlučujuće suoblikuju budućnost Crkve i svijeta i da budu graditelji civilizacije ljubavi.

I Dan socijalne zauzetosti pod geslom „under construction“ je veliki zajednički znak, kojim se domaćini i gosti diljem zemlje kroz akcije, susrete i razgovore upoznaju sa

Andeo razboritosti

Priredio: Jozo Župić

|| Razboritost je praktični um, koji znanje promiseće u djelo, primjereno stvarnosti. ||

Razboritost je prva od četiri stožerne kreposti. Ona je sposobnost pronalaženja puta koji je ovdje i sada primjeren i koristan za mene. U latinskom jeziku za razboritost imamo riječ „prudentia”. Ona dolazi od providentia i pod tim se misli oprez, predviđanje, obazrivost, budnost, pažnja. Razborit čovjek predviđa. On postupuje s promjenom, oprezno. Gleda dalje od onoga što se trenutno događa. Ima širok horizont. Prosuduje stvarnost onakvom kakva jest. Za grčkog filozofa Aristotela, razboritost je preduvjet svih drugih kreposti. Moram najprije ispravno spoznati stvarnost. Tada mogu primjereno postupiti. Krepost prema Josefu Piperu čini „čovjeka sposobnim, da bude i čini ono, što je ustvari tu”. Moj život će biti krepostan samo, ako ga živim u skladu sa stvarnošću. Stari su razlikovali razboritost od mudrosti. Mudrost spoznaje tajnu života, razboritost naprotiv vidi kako će spoznaju stvarnosti u svakom trenutku primijeniti i pretvoriti u praktičan život. Trebaš anđela razboritosti, da doneseš odluku. Tvoj anđeo razboritosti vidi dalje od tebe. On ima širi horizont. On predviđa („providentia”), koje posljedice bi mogla imati tvoja odluka. Moraš zamoliti anđela razboritosti, da možeš razlikovati koje su najdublje motivacije tvojih odluka i koja je odluka najpravednija za stvarnost. Trebaš anđela razboritosti ako treba ispravno prosuditi neku situaciju. Pozvan si na primjer, izravnati neku svađu. Mnogi u pretjeranoj revnosti misle da trebaju samo ljubiti. Tada je sve sređeno. Razboritost točno sagledava neku situaciju. Ona pita za uzroke sukoba. Ispituje različita mišljenja. I tek kad je sve čula i promislila, donosi sud, tra-

Želim ti anđela razboritosti, da u svakom trenutku prepoznaješ put koji te vodi dalje, koji te uvodi u veću slobodu, širinu i ljubav

ži putove, izravnava svađu. Razboritost vidi sve i pokušava razumjeti sve, da može pravilno suditi. Isus naziva razboritim čovjekom onoga koji gradi kuću na stijeni. On ne radi brzo i naglo. Ne gradi svoju kuću na pijesku svojih iluzija, niti na pijesku svojih oduševljenja, nego na stijeni ispravnog života kako ga Isus predstavlja u Govoru na gori. Razborit čovjek razmišlja o svemu. On postupuje promišljeno. Zna o čemu se radi. Razborit čovjek nije sveznalica, nego onaj koji prepoznaje i razmišlja o onome što je bitno. Isus hvali razboritost nepravedna upravitelja, koji u teškoj situaciji nalazi ispravno rješenje. U bezizlaznom položaju shvaća kako može ophoditi sa svojom krivnjom, a da ne izgubi samopoštovanje. Razborit čovjek nalazi rješenje koje je primjereno trenutku. Mudre djevice su oprezne. Gledaju

dalje od sadašnjeg trenutka i razmišljaju o budućnosti. Lude djevice žive samo za trenutak. Razboritost je očigledno preduvjet uspješnog života. U njemačkom jeziku razboritost se često povezuje s lukavošću. To nije opravdano. Njemačka riječ „klug”, razborit, znači i: fin, nježan, ljubak, obrazovan, duhovno spretn, hrabar, srdačan. Razborit čovjek ne misli samo razumom nego i srcem. On srčano koristi prigodu koja mu se nudi. Razlikuje fine nijanse koje ostaju skrivene grubijanu. Razboritost je praktični um, koji znanje promiseće u djelo, primjereno stvarnosti. Malo pomaže sveznanje ako ne prepoznaješ što je ispravno u ovom trenutku. Želim ti anđela razboritosti, da u svakom trenutku prepoznaješ put koji te vodi dalje, koji te uvodi u veću slobodu, širinu i ljubav. ■

► socijalnim stanjem ljudi. Klanjanje se ne događa nikada mimo konkretnih ljudi, nego uvijek u obraćanju i naklonosti prema Božjoj slici i prilici.

Ja sam osobno na tri zadnja Svjetska susreta mladih u Parizu, Rimu i Torontu te potom u mnogim njemačkim biskupijama doživio, kako se osnovica vjere i života s Crkvom očigledno povisila. Mnogi mladi ljudi postali su umiješniji u svojoj vjeri i otvoreniji i aktivniji u svome kršćanskom i crkvenom životu. To me ohrabruje, a također može ohrabriti i druge ljude.

Iskustvo blizine i povezanosti

Svjetski susret mladeži krije jedinstvenu priliku za naš pastoral mladeži i tu priliku ne bismo smjeli proigrati! Kao domaćini pritom ne mislimo samo na sebe. U našem zauzi-

manju za susret s Kristom i njegovom općom Crkvom mi prepoznajemo služenje mladeži svijeta, kojoj, koliko možemo, želimo omogućiti iskustvo blizine i povezanosti. Sve to znači veliki napor i križa druge planove, osobne — počevši od odmora — kao i pastoralne. Ali ja sam siguran da će to križanje otvoriti puteve u širinu i u dubinu.

Ondje gdje se već sada zajednički triježno i istodobno strastveno pripravljaju putevi za naš Susret mladeži, tu valja zasigurno računati s djelovanjem i izvan okvira toga događaja. Dobra priprava znači dobre plodove. Put će nas doduše konačno opet vratiti u „staru zemlju”, ali novim putovima. Ono što mi u Komisiji za mlade mognemo pripomoći, mi ćemo učiniti proučavanjem i vezanjem mnogih već postojećih ideja, poma-

ganjem, impulsima i poticajima. Još jednom hvala za veliku i neobičnu zauzetost, koju svi pružate! Hvala za Vaše djelovanje, Vaše molitve, Vašu nazočnost! Srdačno Vas u ime svih suodgovornih Susreta mladih pozivam da hrabro idete dalje — da dalje molite! — i u razočaranjima, udarcima i zaprekama. Ni brojne zapreke nisu mogle zbuniti Tri kralja. Neka nas njih trojica povedu k Onomu, kojemu se u našu zemlju dolaze pokloniti stotine tisuća.

Neka Vas sve blagoslovi Bog koji je postao čovjekom!
Dovidjenja u Könu!

Vaš

Dr. Franz-Josef Bode,
predsjedavajući Komisije za mlade
Njemačke biskupske konferencije

Priredio: T.G.

Bl. Ozana Katorska

Rješenje pošaljite najkasnije do 22. travnja 2005. godine

Mariofil Soldo	Svojsvo onoga što je dokazivo	Blaženica iz Kotora (1493.—1565.)	Gradivo, tvorivo	Prvi mit-ski letač	Ptica iz porodice gnjuraca	Drugi, ostali	Stručnjak koji proučava pse	Kozacki vojni poglavice	Nives Ivanković	Švedska	Pjevački zbor	Naprave	Blaženica je bila 1, 2	Drevno puhaće glazbalo
1													Kalij	
Urediti zakonom										Dragi kamen				
Na krštenju je dobila ime ...									Podlanica, komarča					
Drama Ive Brešana						Azijska država			Šarena papiga		Pećnica			
Upitna zamjenica				Daska debljine 1 cola ... kao čičarija		Organ vida					Ugljik		Veznik pri nabrajanju	
Epidemiolog, imunolog, dr. Drago					Prenočište	Potresno, driljivo					„Tona“		Dušik	
Kratice za „vojnički“				Goran odmila					Hrvatski planinar Božić		2		U mladosti bila je ...	
Od toga vremena				Sprava za mjer. sile						„Rizma“	Astatin			
Grad u kaštelanskom zaljevu										Uzvik pri ispijanju do dna	Tenisačica Šprem			Liturgijska pjesma (Hosana)
Tino Rossi				Uzvik nutkanja						Turski pisar (Cata)				
Sudionik u svatovima				Vanadijeva ruda						Risarija, ocr				
Izasuti										Bivši nogometaš Krasnodar				
Bilo kamo														
Sanjin odmila					Turski ubojica iz zasjede	Renij	Krpa za brisanje posuda	„Živa zajednica“	Dvostruki potezi u šahu	Pisac Pelin	Vrsta žične stijene			
Na kraju točka na ...		Gorki biljni liker						Roda-kinja						
Provela je ... moleći i posteci		Ed Nelson						Grga Novak						
Glumica Ekberg						Glumica Dobrić							Sumpor	Plaha kao ...
Tajland		Političar Gamal Abdel Lantan				Lunje		Skijašica Jelusić				Stjepan Radić	Dubok ili zimski	
Zemlja ilira								Drago Ivanišević			Petak ili utorak			
„Živa zajednica“	Ante Tomić			Nepokretnina				„Rabat“			Norveška			

Ugovor o njemačkom mirovinskom osiguranju i Njemačko-hrvatski ugovor o socijalnom osiguranju (1)

Piše:
Stjepan
Herceg

Prema podacima pokrajinskog osiguravajućeg zavoda LVA Niederbayern-Oberpfalz, tijelo za vezu i provedbu Ugovora o socijalnom osiguranju radnika sa zemljama bivše Jugoslavije, u 2003. godini su se svakog mjeseca u Hrvatsku isplaćivale 61.566, a u Bosnu i Hercegovinu 26.295 mirovine. Taj broj iz godine u godinu raste, što pokazuje da se umirovljenici ipak vraćaju u svoje domovine. U prošla dva broja „Žive zajednice“ gospodin Niko Radat je pisao o pravima iz mirovinskog osiguranja. S novom temom želimo proširiti područje i informirati čitatelje o najvažnijim odredbama Njemačko-hrvatskoga ugovora o socijalnom osiguranju.

Općenito o Ugovoru

Odnosi između Njemačke i Hrvatske na području socijalnog osiguranja su do 1. prosinca 1988. bili regulirani njemačko-jugoslavenskim Sporazumom iz 1968. godine. Sklapanjem novog Ugovora 24. studenoga 1997. godine koji je na snagu stupio 1. prosinca 1998. godine, prestaje vrijediti stari ugovor. Novi ugovori su sklopljeni s Hrvatskom i Slovenijom, dok se za ostale države i nadalje primjenjuje ugovor iz 1968. godine. Novi Ugovor u prvom redu sadrži temeljna načela jednakog postupka prema državljanima obiju ugovornih strana, te o davanjima za vrijeme boravka korisnika u drugoj državi ugovornici. Ugovorom su na njemačkoj strani obuhvaćeni: zdravstveno osiguranje, osiguranje za slučaj nesreće na poslu, mirovinsko osiguranje, talioničko-rudarsko dodatno osiguranje i starosno osiguranje poljoprivrednika. Na hrvatskoj strani obuhvaćeno je zdravstveno i mirovinsko osiguranje. Ugovorom su obuhvaćene sve osobe koje su u nekom razdoblju navršile mirovinski staž u njemačkom ili hrvatskom mirovinskom osiguranju, kao i članovi obitelji pokojnika na temelju čijeg osiguranja imaju pravo na mirovinu. Kod primjene Ugovora valja razlikovati neograničeni i ograničeni krug osoba. Ugovor sadrži odredbe

po kojima su kod primjene pravnih propisa bez ograničenja izjednačeni njemački i hrvatski državljani, izbjeglice, osobe bez državljanstva i preživjeli pokojnikovi rodaci koji po njima primaju mirovinu. To neograničeno izjednačavanje s njemačkim državljanima posebno je važno kod propisa o stranim mirovinama, kod prava na dobrovoljno osiguranje te kod povratka doprinosa. Uz izjednačavanje osoba, Ugovorom je regulirano i izjednačavanje državnih područja. Ono uklanja ograničenja davanja koja njemački propisi predviđaju kod boravka u inozemstvu. Prema tome njemački i hrvatski državljani imaju za vrijeme boravka u Hrvatskoj načelno ista prava kao da borave u Njemačkoj uz određena ograničenja koja se nalaze u završnom zapisniku Ugovora. Ona se odnose na mirovine zbog smanjene sposobnosti za privređivanje (Berufs-/Erwerbsunfähigkeit), na visinu mirovine i na davanja za rehabilitaciju.

Ograničenja kod mirovina zbog smanjene sposobnosti za privređivanje

Posebnu pozornost skrećemo onim umirovljenicima koji u Njemačkoj primaju mirovinu zbog smanjene sposobnosti (Rente wegen verminderter Erwerbsfähigkeit). Takve se mirovine kod trajnog povratka u Hrvatsku isplaćuju samo onda ako pravo na mirovinu postoji neovisno o situaciji na njemačkom radnom tržištu. Pravo na mirovinu zbog smanjene sposobnosti za privređivanje (Rente wegen verminderter Erwerbsfähigkeit) kod stalnog preseljenja u Hrvatsku postoji samo onda ako se ono temelji isključivo na zdravstvenom stanju umirovljenika. Treba napomenuti da se ovo ograničenje ne odnosi na mirovine koje su postojale prije stupanja na snagu novog Ugovora. Ako se dakle umirovljenik čija se mirovina zbog smanjene sposobnosti za privređivanje isplaćuje od vremena prije 1. prosinca 1998. god. vrati u Hrvatsku, onda će se ta mirovina isplaćivati u punoj svoti i u

Hrvatsku, bez provjeravanja zdravstvenog stanja umirovljenika. Kod stalnog povratka u Hrvatsku onih umirovljenika kojima je pravo na mirovinu zbog smanjene sposobnosti za privređivanje priznato nakon 30. studenoga 1998. god. može znatno utjecati na mirovinu. Takvim umirovljenicima savjetujemo da se kod planiranja povratka u Hrvatsku obavezno informiraju o isplati svoje mirovine u Hrvatsku i da tek onda donesu odluku.

Ograničenja kod visine mirovine

U njemačkom mirovinskom pravu je kod postojanja određenih činjeničnih stanja uvjet staža za mirovinu fiktivno ispunjen. Ta pretpostavka o ispunjenom uvjetnom stažu nastupa uvijek onda, kada se nesreća na poslu odnosno profesionalno oboljenje odnosi na neku djelatnost ili zaposlenje koje je osigurano prema njemačkom osiguranju za slučaj nesreće na poslu. Ako nesreće na poslu odnosno profesionalna oboljenja nastupe u vezi s nekom djelatnošću ili zaposlenjem osiguranim u Hrvatskoj, onda ta činjenična stanja nisu izjednačena s istim po njemačkom pravu pa pretpostavka o ispunjenom uvjetu mirovinskog staža ne dolazi do izražaja. Mirovina bi se mogla isplaćivati samo u slučaju ispunjenja svih osiguravajućih pravnih uvjeta.

Ograničenja kod davanja za rehabilitaciju

Hrvatski državljani često pitaju je li moguće da mirovinsko osiguranje preuzme troškove rehabilitacije (klimatsko liječenje, toplice) u Hrvatskoj? Davanja za rehabilitaciju u Hrvatskoj, koja su zakonski predviđena za rehabilitaciju u Njemačkoj Ugovorom nisu obuhvaćena. Dakle njemački propisi o davanjima za rehabilitaciju nisu obuhvaćeni izjednačavanjem područja. Prema tome se davanja za rehabilitaciju mogu pružati korisnicima samo na području Njemačke.

(Nastavak u sljedećem broju)

Prepoznavanje

Natjecali se Amerikanac, Rus i Haso tko će prepoznati svoju zemlju iz zrakoplova. Leteći iznad Amerike, Amerikanac poviče:

— Amerikal

— Kako si pogodio? — upitaju ga preostala dvojica.

— Pa vidio sam kip Slobode.

Išli su tako dalje, kad odjednom Rus poviče:

— Rusija!

— A kako si ti pogodio?

— Pa ugledao sam Crveni trg.

Nakon nekog vremena Haso počne mahati i reče:

— Bosna!

— Kako znaš?

— Dok sam mahao, nestao mi sat s ruke.

Leopard

Prelazili Rus i Crnogorac ilegalno preko granice, kad odjednom nešto zašuška.

— Stoj, tko ide! — poviče stražar.

— Mijao — oglosi se Rus.

— Ah te mačke — odvraća stražar.

Malo zatim ponovno nešto zašuška. Stražar se trgne i ponovno viče.

— Stoj, tko ide?

Kad odjednom reče Crnogorac:

— Ode leopard.

Hrabrost

Razgovaraju Štef i Ivica.

— Ivce, znaš što je to hrabrost.

— To je kad bi se Srbin popeo na kip bana Jelačića u Zagrebu i viknuo „Ovo je Srbija!“.

— A znaš što je još veća hrabrost — upita Štef.

— Kad bi nakon toga sišao dolje!!!

Tko je više

Nakon lakšeg sudara muškarac zagalami na ženu u drugom autu:

— Kako to vozite? Jeste li uopće polagali vozački ispit?

— Jesam — odgovori žena — i to sigurno više puta nego vi!

Tuberkuloza

Tuberkuloza je naziv bolesti koja dolazi od latinske riječi „tuberculum“, što znači čvorić. Radi se o raznoj bolesti. Uzročnik je bacil tuberkuloze ili Kochov bacil. Ovako se zove, jer ga je otkrio Robert Koch 1882. godine. Obolijevaju ljudi i životinje. Najčešće obole pluća, ali mogu oboljeti i svi drugi organi. Na druge organe bolest obično prelazi iz pluća putem krvi, pri čemu plućno žarište može biti neznatno i ne mora praviti nikakvih poteškoća bolesniku. Sa susjednih organa može proces prijeći dodirnom. Tuberkuloza nije nasljedna bolest, ali se dojenče već prvih dana života može zaraziti od bolesne majke ili okoline. Stvaraju se upalna žarišta, koja se mogu raspasti, a na mjestu raspada ostaju šupljine. Tada govorimo o otvorenoj tuberkulozi, a upotrebljavamo i riječ sušica. Bujanjem stanica mogu se žarišta pretvoriti u tvrde čvorčice i čvorove. Ako su čvorovi maleni, kao zrno prosa, zovemo ih milijarnim. Ako se krvnim putem iz jednog žarišta bacili tuberkuloze raznose po

cijelom tijelu, a organizam je neotporan svuda dolazi do stvaranja ovakvih čvorića. To nazivamo muljarnom tuberkulozom. Kod Tuberkuloze seroznih opni (moždane opne, porebrice i potbušnice) dolazi do izljeva upalne tekućine. Bacil tuberkuloze prenosi se od bolesnika do bolesnika s otvorenom tuberkulozom pluća na zdrave kašljanjem, govorom, ispljuvkom, te uporabom predmeta kojim se služi bolesnik. Kod kašlja lete bacili do tri metra udaljenosti, kod govora jedan metar. U ispljuvku iz tuberkuloznih pluća ostaju bacili mjesecima živi, te mogu s prašinom dospjeti u zdrava pluća. Uživanjem nekuhanog mlijeka bolesnih krava može se čovjek također zaraziti. Tada tuberkuloza počne u crijevima, što je najčešće kod djece. Bacil tuberkuloze ugiba na sunčanom svjetlu za jedan do dva sata, dok se u vlažnim i tamnim prostorijama održava mjesecima na životu. Osim toga uništavamo ga kuhanjem zaraženih predmeta i pranjem u dezinfekcijskim otopinama. ■

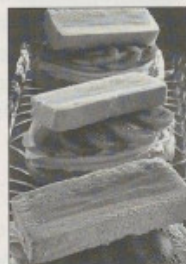
Kolačići s egzotičnim voćem

Sastojci za 14 kolačića: 1/4 l bjelanjaka (od otprilike 8 jaja); 20 dkg šećera; 17 1/2 dkg šećera u prahu; 3 dkg škrobnog brašna; 5 dkg kaka; 1/4 l slatkog vrhnja; 3 žlice šećera; 6 kivi; 2 omota sladoleda od marakuje. Za lim: pergament. Svaki kolač ima otprilike 305 kalorija.

Pokrijte lim pergamentom. Zagrijte pećnicu na 100 stupnjeva. Istucite čvrsti snijeg od bjelanjaka sa šećerom. Prosijte šećer u prahu, škrobno brašno i

kakao, pa to umiješajte u snijeg.

Stavite ga u štrcaljku velikog otvora, pa na pergament naštrcajte 14

izduljenih oblika. Pecite ih 8 sati na srednjoj prečki. Neka vrata pećnice budu samo pritvorena: možete ih učvrstiti žličicom ili lopaticom. Čvrsto istucite slatko vrhnje sa šećerom, stavite ga u štrcaljku zvjezdolikog otvora. Ohlađene kolače pokrijte vrhnjem. Ogulite kivije, narežite ih na kolotove i raspodijelite na kolače. Na svaki kolač stavite debeli odrezak sladoleda od marakuje. ■

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

V	E	L	I	K	I	T	J	E	D	A	N	□	Š
A	P	O	K	A	L	I	P	S	A	□	A	M	A
Z	A	L	A	Z	A	K	□	A	R	A	B	E	R
M	R	A	K	A	N	□	K	K	□	M	O	R	E
E	H	□	V	N	□	A	L	I	Z	A	R	I	N
N	I	K	O	L	I	N	J	E	□	A	T	I	□
O	J	A	□	I	V	A	N	H	O	E	□	B	U
T	A	N	A	K	□	□	□	□	□	□	□	□	□
R	□	A	T	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
O	B	R	O	K	□	□	□	□	□	□	□	□	□
D	R	I	N	A	□	□	□	□	□	□	□	□	□
N	A	N	A	R	□	□	□	□	□	□	□	□	□
E	T	A	□	I	□	□	□	□	□	□	□	□	□
V	□	C	V	J	E	T	N	I	C	A	□	S	J
U	U	□	L	E	M	I	N	G	□	R	U	T	A
E	S	T	O	R	I	L	□	A	R	E	T	E	J
□	K	U	R	I	L	I	□	R	A	□	A	P	E
V	R	B	A	S	□	T	O	K	S	I	N	□	□
A	S	A	□	T	U	□	K	A	T	E	T	E	R

Nagrađen: Ivan Bašić, Reinach, Švicarska

AUGSBURG

Personalne promjene

Misno slavlje na kojem su uvedeni u službu o. Pranjić i dr. o. Leutar predvodio je delegat o. Bebić. U koncelebraciji je bio i ravnatelj dušobrižništva stranaca NjBK vlč. Wolfgang Miehle.

UHKM Augsburg, koja je osnovana u svibnju 1970., a koju od 1984. vode franjevci Hercegovačke provincije, došlo je u veljači do promjena. Iz misije odlaze njezin dosadašnji voditelj fra Ivan Prusina koji preuzima misiju u pokrajini Ticino u Švicarskoj i fra Robert Crnogorac koji se vraća u rodnu Hercegovinu, a na njihova mjesta su došli fra Ante Pranjić, dosadašnji voditelj misije u Bernu i dr. fra Ivan Leutar koji je djelovao u Grazu. Kako se promjena nije mogla obaviti isti dan, zajednica se 13. veljače oprostila od dosadašnjih misionara fra Ivana i fra Roberta. Sv. misu u župnoj crkvi sv. Moritza predvodio je fra Ivan uz koncelebraciju fra Roberta i fra Mate Šilića, župnika u gradskoj župi sv. Pija. Nakon sv. mise priređen je domjenak u misijskim prostorijama. Za tjelesnu okrepju pobrinulo se župno vijeće. Predsjednik župnog vijeća Vlatko Knez se u ime vjernika zahvalio na svemu što su za tu misiju i vjernike učinili fra Ivan i fra Robert i zaželio im sve najbolje u njihovom budućem radu. Kao znak duboke zahvalnosti svakom je od njih predao vrijedan dar: kofer u kom je sav pribor potreban svećeniku za slavljenje sv. mise, za čiju kupnju je novac skupio član misijskog vijeća Mirko Nedić. Domjenak je protekao u toploj atmosferi i uz mnogo suza jer su fra Ivan i fra Robert ostavili duboke i neizbrisive tragove u toj misiji. Fra Ivan Prusina došao je u Augsburg prije nepunih 11 godina iz Amerike. U misiji je djelovao 4 godine kao kapelan, a zadnjih 6 godina kao voditelj misije. U nedjelju 20. veljače preuzeo je misiju u pokrajini Ticino u Švicarskoj. Fra Robert je u misiju došao prije 6 godina iz Blankenau kod Fulde. Ovih dana se vraća u rodnu Hercegovinu.

U nedjelju 27. veljače je na svečanoj sv. misi u crkvi sv. Moritza dužnost voditelja HKM Augsburg preuzeo fra Ante Pranjić, a župnog vikara dr. fra Ivan Leutar. Misno slavlje predvodio je delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj

fra Josip Bebić uz koncelebraciju o. Pranjića, o. Leutara, o. Prusine, župnika Wolfganga Miehlea, ravnatelja za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika Njemačke biskupske konferencije (NjBK), koji je također i referent za dušobrižništvo stranih katolika u biskupiji Augsburg, te gradskog župnika fra Mate Šilića.

Na početku misnog slavlja sve je pozdravio dosadašnji voditelj o. Prusina, potom mjesni župnik Helmut Haug, a potom delegat o. Bebić, koji je prenio pozdrave dubrovačkog biskupa mons. Že-

limira Puljića, predsjednika Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu i mr. vlč. Pere-Ivana Grgića, ravnatelja Hrvatske inozemne pastve. Nakon Vjerovanja uslijedio je svečani čin uvođenja novog voditelja misije o. Pranjića i župnog vikara o. Leutara u službu. O. Bebić je iznio fra Antin kratki životopis. Fra Ante je rođen 1948. u Brišniku kod Duvna. Za svećenika je zaređen u Rimu 1975. Djelovao je na više župa u Hercegovini, potom četiri godine u Zürichu, pa opet u Hercegovini, a zadnjih 10 godina je bio voditelj HKM u Bernu. Dr. fra Ivan Leutar je rođen 1970. Teologiju je studirao u Makarskoj. Djelovao je u Frohnleiten u Grazu gdje je i doktorirao.

Ravnatelj vlč. Miehle pročitao je dekret o imenovanju fra Ante župnikom, a fra Ivana župnim vikarom, koji je potpisao zamjenik administratora biskupije Augsburg mons. Joseph Haigl. Potom je delegat o. Bebić postavio novom župniku nekoliko pitanja na koja je on odgovorio potvrdno i time je učinjen čin primopredaje. Na kraju mise delegat o. Bebić je izrekao veliko hvala dosadašnjem voditelju o. Prusini za sve što je učinio u 10 godina za tu zajednicu. U emocionalnom oproštajnom govoru fra Ivan se zahvalio predstavniku biskupije i mjesnoj župi što su omogućili da je mogao djelovati među hrvatskim pukom. Ujedno je zahvalio vjernicima za sve lijepo koje je doživio. Novi župnik fra Ante je izrekao, pozdravnu riječ i zaželio da s Božjom pomoći idemo zajedno naprijed. U popodnevnom je satima u misijskim prostorijama priređen domjenak na kojem su vjernici imali prigodu upoznati o. Pranjića. Vlatko Knez je u ime župnog vijeća i cijele zajednice uputio riječi dobrodošlice novom misionaru i zaželio nastavak dobre suradnje na dabrobit cijele hrvatske katoličke zajednice. Bila je to ujedno prigoda da se vjernici još jednom oproste od svoga dosadašnjeg voditelja misije fra Ivana Prusine.

Niko Radat

**Sto god se Jahvi svidi,
to čini na nebu i na zemlji,
na moru i u bezdanima.**

(Ps 135,6)

